

EUROPEAN COMMISSION
HEALTH & CONSUMERS DIRECTORATE-GENERAL

Unit 04 - Veterinary Control Programmes

SANCO/12900/2010

*Programmes for the eradication, control and monitoring of certain
animal diseases and zoonoses*

Control programme of Salmonella

Approved* for 2011 by Commission Decision 2010/712/EU

Belgium

* in accordance with Council Decision 2009/470/EC

Country Geographical English Name Belgium
 Submission number 1283780473882-396
 Submission date 06/03/2010 15:41:15

(a) State the aim of the program

Het bestrijdingsprogramma bij braadkippen heeft 3 doelstellingen: een daling van de prevalentie van Salmonella bij braadkippen en de mens en het voorkomen van antimicrobiële resistentie door het verbod op behandeling met antimicrobiële middelen.

Dit bestrijdingsprogramma beoogt een reductie van de prevalentie van Salmonella bij braadkippen in het algemeen en in het bijzonder van Salmonella Enteritidis en Typhimurium tot minder dan 1% positieve tomen op jaarbasis. Het programma moet bekeken worden in combinatie met het nationaal salmonellabestrijdingsprogramma bij fokpluimvee. Dit programma geeft de garantie dat de eendagskuikens onder andere Salmonella Enteritidis en Typhimurium vrij zijn. Aan de hand van de monitoring van alle braadkippenbedrijven met meer dan 200 stuks braadkippen kunnen maatregelen genomen worden op de bedrijven met één of meerdere positieve tomen. De maatregelen op de Salmonella-positieve braadkippenbedrijven (logistieke slacht, controle op Salmonella na reinigen en ontsmetten, monitoring eendagskuikens, begeleiding door bedrijfsdierenarts, ...) moeten een extra daling van de prevalentie bevorderen. Eveneens moeten de algemene structurele eisen en management eisen de insleep en verspreiding van Salmonella helpen voorkomen.

Door de daling van de Salmonella prevalentie bij braadkippen en een verplicht logistiek slachten van de Salmonella-positieve braadkippen op het einde van de productie wordt een daling van het aantal humane Salmonella-gevallen verwacht. Eveneens wordt de jaarlijkse informatiecampagne naar de consument in verband met veilig gebruik van kippenvlees en algemene hygiëne maatregelen in de keuken voortgezet.

Het is verboden antimicrobiële middelen te gebruiken bij de behandeling van braadkippen tegen zoonotische Salmonella. Dit geldt niet enkel voor Salmonella Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoonotische Salmonella, dit om een verhoging van de antimicrobiële resistentie te voorkomen.

(b) Animal population and phases of production which sampling cover

Broiler flocks of Gallus gallus
Gallus Slaughter Pigs
Gallus Hens Pullets
Partab Gallus Hens Laying
Gallus Hens Day Old
Gallus Four Week
Gallus During Laying
Partab Gallus Day Old

Gallus Breeding Pigs:

Gallus Before Laying

(c) Demonstrate the evidence...

Er zal voldaan worden aan deel E van Verordening (EG) nr. 2160/2003 van zodra de criteria voor punt E vastgelegd zijn.

(d) Specification of following points :

(d)1. General

(d)1.1 A short summary referring to the occurrence

In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van het aantal humane salmonellagevallen van 2001 tot en met 2009. De gegevens voor 2009 zijn voorlopige gegevens.

Informatie over de prevalentie bij braadkippen wordt verder in dit document weergegeven.

(d)1.2 A short summary referring to the occurrence of the salmonella

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) is de bevoegde autoriteit voor de uitvoering en coördinatie van het programma. Het FAVV heeft een centraal hoofdbestuur met 4 directoren-generaal, elk met hun eigen opdrachten nl.: DG Controlebeleid (opstellen van het bestrijdingsprogramma, coördinatie, opstellen van de nodige nationale wetgeving), DG Controle (uniforme organisatie van de controles), DG laboratoria (erkenning van de laboratoria) en DG Algemene diensten. Onder DG Controle zijn er 11 provinciale controle eenheden (PCE's), 1 per provincie en 1 voor Brussel, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de officiële controles.

DG Controlebeleid programmeert de officiële controles (zowel de analyses als de inspecties) uitgevoerd door de bevoegde overheid in het meerjaren nationaal controleprogramma. Dit controleprogramma wordt door DG Controle omgezet in een nationaal controleplan waarin de uit te voeren controles geprogrammeerd staan per PCE. De officiële monsters worden via de dispatching dienst van DG Labo van de PCE naar de bevoegde laboratoria gebracht. De externe laboratoria rapporteren aan de hand van een wabapplicatie aan het FAVV. De resultaten worden rechtstreeks in FOODNET ingebracht, het rapporteringssysteem van het FAVV. DG Controlebeleid haalt de gegevens uit FOODNET voor de opvolging van het programma en de rapportering aan de Europese Commissie.

Alle braadkippenbedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks braadkippen vallen onder het bestrijdingsprogramma. De stalen in de laatste 3 weken voor het slachten worden genomen door de verantwoordelijke van het braadkippenbedrijf, de bedrijfsdienarts of personeel van DGZ of ARSIA. De verantwoordelijke brengt de stalen of stuurt ze op binnen de 24 uur na de stealname naar een door het FAVV erkend laboratorium voor de analyse van de stalen. De stalen worden vergezeld van alle nodige informatie over het bedrijf, de room braadkippen en de stalen.

De braadkippenhouders delen het resultaat van de controle op Salmonella in de laatste 3 weken voor het slachten mee aan het slachthuis, minimaal 24 uur voor het slachten, als een deel van de voedselketeninformatie. Op basis van deze informatie kan de slachthuisverantwoordelijke het slachten plannen zodat de tomen met een Salmonella positief resultaat op het einde van de dag kunnen geslacht worden.

Maandelijks rapporteren de erkende laboratoria alle resultaten in het kader van het Salmonella bestrijdingsprogramma aan DG Labo van het FAVV. Resultaten positief voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium worden direct gemeld (via fax en e-mail) aan de Provinciale Controle Eenheid (PCE) van het FAVV onder wiens bevoegdheid het bedrijf staat. Vanuit de PCE wordt een brief verstuurd naar het positieve braadkippenbedrijf met de vermelding van de opgelegde maatregelen. De controle of de maatregelen effectief zijn uitgevoerd wordt gedaan op het ogenblik dat het FAVV de bedrijven gaat bezoeken in het kader van het meerjarijks controleprogramma van het FAVV.

(d)1.3 A short summary referring to the occurrence of the salmonella

Enkel laboratoria erkend door het FAVV voor de betrokken parameter (detectie: ISO 6579 : 2002 annex D (MSRV) methode feces, serotypering: Kaufmann-White Schema) komen in aanmerking voor de analyse op salmonella in het kader van het bestrijdingsprogramma bij braadkippen. De laboratoria voldoen aan onderstaande voorwaarden:

- Het laboratorium is geaccrediteerd bij BELTEST en de voorgeschreven methode, gebruikt voor de bacteriologische analyse van Salmonella, is geaccrediteerd zijn.
- Het laboratorium neemt deel aan ringtesten die door het Centrum voor Onderzoek in Diarogeneeskunde en Agrochemie (CODA) worden georganiseerd. Het CODA is het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella in de dierlijke sector.

Op dit ogenblik zijn 5 laboratoria (Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ), Association Régionale de Santé et d'identification Animales (ARSIA), Lavelan, Serveco Food Control en een labo van het FAVV) erkend door het FAVV voor het uitvoeren van de Salmonella detectie bij braadkippen (MSRV methode).

Enkel het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella (WIV: Wetenschappelijk Instituut voor de volksgezondheid) of het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella in de dierlijke sector (CODA) zijn erkend voor de serotypering. Het WIV is eveneens erkend voor de antimicrobiële resistentiebepaling volgens beschikking 2007/407/EG.

De laboratoria die de hygiërogrammen uitvoeren in het kader van de autocontrole (om de 3 ronden) moeten erkend zijn door het FAVV. Accreditatie is tot op heden niet vereist voor deze analyse. De hygiërogrammen die uitgevoerd worden na een positief resultaat worden geanalyseerd in geaccrediteerde en door het FAVV erkende laboratoria. Deze hygiërogrammen worden genomen door geaccrediteerde organisaties. Op dit ogenblik zijn het enkel DGZ en ARSIA die hiervoor geaccrediteerd zijn.

(d)1.4 Methods in examination

Voor de detectie van Salmonella wordt de 'EN-ISO 6579:2002/A1: 2007: Microbiology of food and animal feeding stuffs - Horizontal method for the detection of Salmonella spp. Amendment 1: Annex D: Detection of Salmonella spp. in animal faeces and in environmental samples from the primary production stage' of afgekort de MSRV methode gebruikt. Voor de serotypering wordt het Kaufmann-White schema gevolgd. Voor de antimicrobiële resistentie bepaling wordt de ISO-norm 20775-1:2006 methode gebruikt.

(d)1.5 A short summary referring to the occurrence of the salmonellosis

Op 10% van de braadkippenbedrijven wordt jaarlijks 1 toom bemonsterd door het FAVV. De selectie van de bedrijven gebeurt door de controleur van het FAVV. Indien nodig zal een deel van de bedrijven geselecteerd worden op basis van positieve Salmonella uitslagen. De staalname bij de controles bevat 2 paar overschoenen die samengevoegd worden tot 1 staal voor analyse. De officiële controle kan de controle door de pluimveehouder vervangen.

Bij braadkippen wordt het niet voorzien dat in uitzonderlijke gevallen er bevestigingsonderzoeken zullen uitgevoerd worden.

Indien er monsters genomen worden wegens een verdinking van Salmonellabesmetting, zullen eveneens monsters genomen worden om het gebruik van antimicrobiële middelen na te gaan.

Hieronder wordt voor de feedsector het aantal officiële controles weergegeven voor Salmonella zoals geprogrammeerd in het MANCP voor 2010:

- Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van landdieren: 60
 - Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van vis: 10
 - Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van zaden en oliehoudend fruit: 119
 - Samengestelde voeders, controle op leghebbenbedrijven: 119
 - Samengestelde voeders, controle op braadkippenbedrijven: 119
 - Samengestelde voeders, controle op fokpluimveebedrijven: 87
 - Vervaardigen van mengvoeders voor pluimvee: 64.
- De controles in 2011 zullen gelijkwaardig zijn.

(d)1.6 Measures

(d)1.7 A short summary referring to the occurrence of the salmonellos

Koninklijk besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998);

De wetgeving is van toepassing voor bedrijven met braadkippen met een capaciteit van 200 of meer stuks pluimvee. Volgende maatregelen worden opgelegd inzake bioveiligheid en voorkomen van insleep van besmettelijke ziekten:

- Structurele maatregelen
- Werkingsmaatregelen
- Controle op hygiëne voor het bevolken van een stat.

Ministerieel besluit betreffende de modaliteiten ter toepassing van het koninklijk besluit van 10/08/1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998);

Dit besluit duidt het tijdstip van onderzoek, de onderzoeksmethode en de betrokken laboratoria aan voor de onderzoeken uitgevoerd in het kader van het koninklijk besluit van 10/08/1998 met name het jaarlijks wateronderzoek en het hygiënoogram minstens 3 ronden.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007)

- Dit besluit bevat volgende punten:
- Verplichte monitoring;
 - Preventieve maatregelen;
 - Maatregelen opgelegd aan een Salmonella positieve loom zoals beschreven onder 1.6.
- Ministerieel besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007);
- Dit besluit bevat de bepalingen voor de analysemethoden en een opsomming van de te bestrijden serotypes zoonotische Salmonella bij braadkippen.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoonoses (B.S. 26/05/2005);

Het FAVV kan op ieder ogenblik pluimveebedrijven inspecteren, staten nemen en maatregelen opleggen in het kader van de opsporing van zoonoseverwekkers waaronder de zoonotische Salmonella's.

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 02/03/2006)

Dit besluit bevat de verplichting tot registratie van braadkippenbedrijven.

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en tracerbaarheid in de voedselketen (B.S. 12/12/2003)

Dit besluit bevat de verplichting van elke braadkippenhouder of laboratorium om positieve Salmonella resultaten te melden aan het FAVV.

(d)1.8 Financial assistance

Er wordt 1 full time 'Salmonella dierenarts' in dienst genomen in het kader van het Salmonella bestrijdingsprogramma bij pluimvee. Deze 'Salmonella dierenarts' is onder andere verantwoordelijk voor de opleiding en begeleiding van de bedrijfsdierenartsen, de opleiding van de pluimveehouders, het ontwikkelen van een algemeen Salmonella actieplan voor de herhaaldelijk besmette bedrijven, en het opstellen van een algemene checklist voor de evaluatie van de herhaaldelijk besmette bedrijven. De 'Salmonella dierenarts' werkt onder de vleugel van de regionale dierengezondheidsverenigingen (DGZ en ARSIA) maar wordt bekostigd (loon, kosten voor onderzoeken en verplaatsingen) door het FAVV.

De officiële controles, zowel de inspecties als de staalnames en analyses, worden volledig gefinancierd door het FAVV.

(d)2. Food and business covered by the programme

(d)2.1 Structure of the production

De structuur van de pluimveesector wordt weergegeven als bijlage 4.

(d)2.2 Structure of the production of feed

De structuur van de productie van dierenvoeder wordt weergegeven als bijlage 5

(d)2.3 Relevant guidelines

(d)2.3.1 Hygiene management at farms

Op dit ogenblik zijn er twee door het FAVV gevalideerde autocontroleplannen beschikbaar voor de braadkippensector, namelijk de autocontroleplannen voor de primaire dierlijke productie (moederdieren, broeierijen, braadkippenbedrijven) en de autocontroleplannen voor de pluimveeslachthuizen en -uitsnijderijen. In de autocontroleplannen komen alle aspecten in verband met de voedselveiligheid aan bod. Eveneens is er voor de braadkippensector een facultatieve kwaliteitsgids (Belplume) waarin o.a. het Salmonella aspect dieper wordt uitgewerkt.

(d)2.3.2 Relevant guidelines

Op dit ogenblik zijn er twee door het FAVV gevalideerde autocontroleplannen beschikbaar voor de braadkippensector, namelijk de autocontroleplannen voor de primaire dierlijke productie (moederdieren, broeierijen, braadkippenbedrijven) en de autocontroleplannen voor de pluimveeslachthuizen en -uitsnijderijen. In de autocontroleplannen komen alle aspecten in verband met de voedselveiligheid aan bod. Eveneens is er voor de braadkippensector een facultatieve kwaliteitsgids (Belplume) waarin o.a. het Salmonella aspect dieper wordt uitgewerkt.

(d)2.3.3 Hygiene in transporting animals to and from farms

Er is geen specifieke gids voor het transport van pluimvee.

(d)2.4 Routine veterinary supervision of farms

Alle bedrijven met 200 of meer braadkippen, moeten een contract afsluiten met een bedrijfsdierenarts die instaat voor de epidemiologische bewaking op het bedrijf. In het kader van maatregelen tegen aviaire influenza moet de bedrijfsdierenarts jaarlijks een evaluatie maken van de bioveiligheid op het bedrijf.

(d)2.5 Registration of farms

Elk bedrijf met 200 of meer braadkippen moet geregistreerd zijn bij het FAVV waarbij een registratiecode en een identificatienummer wordt toegakend. Eveneens moet elk bedrijf geregistreerd zijn in Sanitel, een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

(d)2.6 Record keeping at farm

Volgende gegevens worden bijgehouden in registers op de braadkippenbedrijven:

- datum aanvoer dieren
- herkomst dieren
- aantal dieren
- aard van het voeder
- aard en gebruikperiode van voederadditieven en wachtlijden
- verbruik van voeder en drinkwater
- gewichtstoename tijdens de mestperiode
- mortaliteit
- onderzoek en gestelde diagnoses
- uitkomsten labo onderzoeken
- type geneesmiddelen, datum van eerste en laatste toediening
- type, alle data en wachtlijden van geneesmiddelen
- datum van toediening vaccin en aard van vaccin
- resultaten van eerder uitgevoerde keuringen van hetzelfde boslag afkomstig pluimvee
- waarschijnlijke slachtdatum
- aantal dieren dat moet worden geslacht/verwijderd
- uitgevoerde officiële controles

(d)2.7 Documents to accompany animals when dispatched

Op het ogenblik dat de braadkippen naar het slachthuis vervoerd worden, worden ze vergezeld van een document in het kader van de voedselketeninformatie (VKI). De gegevens van dit document worden eveneens 24 u op voorhand overgemaakt aan het slachthuis. Op dit document worden volgende punten vermeld:

- Beslagnummer, aantal stuks pluimvee, soort en type pluimvee, datum van opzet
- Gegevens over de voeders met wachttijd toegediend in de laatste 6 weken
- Diergeneeskundige onderzoeken en behandelingen in laatste 6 weken
- Vaccinalies gedurende laatste 8 weken
- Slachthuis van bestemming
- Resultaat uitgangskontrolé Salmonella

De vervoerder moet over een document beschikken waarmee hij de oorsprong van de dieren, de plaats van vertrek en aankomst en de datum en uur van vertrek kan bewijzen. Hij moet eveneens een register bijhouden met de uitgevoerde transporten en de reiniging en ontsmetting van het transportmiddel.

(d)2.8 Other relevant measures to ensure the traceability of animals

Het slachtpluimvee wordt begeleid door het VKI document waarop onder andere het beslagnummer van het bedrijf van herkomst en het slachthuis, het identificatienummer van de slat en de geboortedatum van de toom vermeld staan. De bedrijven zijn verplicht een in- en uitgaand register bij te houden en moeten in staat zijn een verband aan te tonen tussen het in- en uitgaand register. Op deze wijze is traceerbaarheid gegarandeerd.

De facultatieve kwaliteitsgids heeft een eigen identificatiesysteem per toom dieren dat beschreven staat in hun gids. De meeste braadkippenbedrijven zijn aangesloten bij dit kwaliteitsstelsel (Beplume)

1. Identification of the programme

Disease	Zoonotic Salmonella
Species	Broiler flocks of Gallus gallus
Other Species	
Requestperiod To	2011
Requestperiod From	2011
1.1 Contact	
Contact Name	Vermeersch Kalle
Contact Phone	32 2 211 8668
Contact Fax	32 2 211 8630
Contact Email	kalle.vermeersch@favv.be

Het bestrijdingsprogramma is van toepassing op alle braadkippenbedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks braadkippen (838), met uitzondering van de bedrijven die enkel en alleen kleine hoeveelheden rechtstreeks leveren aan de consument. De huidige maximale capaciteit bedraagt 23.718,84 dieren.

Op 1 januari 1999 trad het programma "Gezondheidskwalificatie van pluimvee" in werking en wordt tot op heden nog steeds toegepast als preventieve maatregelen in het salmonellabestrijdingsprogramma. Eén van de voornaamste doelstellingen was/is de preventie van zoonotische Salmonella. Aan alle geregistreerde pluimveebedrijven met meer dan 200 dieren wordt een kwalificatie toegekend, namelijk A, B of C, naargelang aan bepaalde voorschriften is voldaan. Kwalificatie A is facultatief voor gebruikspluimvee. De voorschriften omhelzen een algemeen gedeelte waar alle kwalificaties moeten aan voldoen en een specifiek gedeelte naargelang de kwalificatie.

1) Algemene voorschriften:

- voor de bedrijfsdierenarts : verplicht schriftelijke overeenkomst;
- voor de inrichting: hygiënesluis, voederopslag ingeval voeder waarvoor een wachttijd voorzien is, laad- en losplaatsen, opslagplaats voor krenten, uitrusting voor reiniging en ontsmetting;
- voor de werking, ongediertebestrijdingsplan, vogeldichte bedrijfsgebouwen, geen ander pluimvee of siervogels, strooisel, voeders, bedrijfsregister, document begeleiding slachtpluimvee, uitvasten van slachtpluimvee.

2) Voorschriften naargelang de kwalificatie:

- Gezondheidskwalificatie "A"
- facultatief voor gebruikspluimvee;
 - uitgangsonderzoek (bacteriologisch onderzoek op Salmonella) bij opzet van ééndagskuikens;
 - uitgangsonderzoek (bacteriologisch onderzoek op Salmonella) maximaal 21 dagen voor het slachten;
 - jaarlijks bacteriologisch (totaal kiemgetal, coliformen) en chemisch wateronderzoek (drinkwater en reinigingswater);
 - gekoelde opslagplaats voor krenten;
 - hygiënoogram (totaal kiemgetal, schimmels) voor de opzet van elke productieronde.

Gezondheidskwalificatie "B"

- Verplicht voor gebruikspluimvee (laghennen en braadkippen) op bedrijven met 5000 of meer stuks pluimvee;
- Uitgangsonderzoek (bacteriologisch onderzoek op Salmonella) maximaal 21 dagen voor het slachten;
- Hygiënoogram (totaal kiemgetal, schimmels) voor opzet van elke productieronde (eghennen minimaal 3 maal per jaar);
- Vrijgesteld van Jaarlijks wateronderzoek bij gebruik van putwater.

Gezondheidskwalificatie "C"

- bedrijven met minder dan 5000 stuks gebruikspluimvee;
- vrijgesteld van uitgangsonderzoek, hygiënoogram en wateronderzoek.

Dankzij de uitstagen van het laboratoriumonderzoek op het al dan niet voorkomen van een Salmonella-infectie op het einde van de productieronde (uitgangsonderzoek) kan het pluimveeslachthuis op een logistieke manier slachten. Het begeleidingsdocument slachtpluimvee (vanaf 2007 VKI document), ingevuld door de pluimveehouder en de bedrijfsdierenarts werd 72 uur (vanaf 2007: 24 uur) voor de levering van het desbetreffend pluimvee samen met de uitslag van het laboratoriumonderzoek overgemaakt aan het slachthuis.

3. Description of the submitted programme

Dit bestrijdingsprogramma beoogt een reductie van de prevalentie van Salmonella bij braadkippen in het algemeen en in het bijzonder van Salmonella Enteritidis en Typhimurium tot minder dan 1% positieve tomen op jaarbasis in 2011. Het programma moet bekeken worden in combinatie met het salmonellabestrijdingsprogramma bij fokpluimvee. Dit programma geeft de garantie dat de eendagskuikens onder andere Salmonella Enteritidis en Typhimurium vrij zijn. Aan de hand van de monitoring van alle braadkippenbedrijven met meer dan 200 stuks braadkippen kunnen maattegelen genomen worden op de bedrijven met één of meerdere positieve tomen. De maattegelen op de Salmonella positieve braadkippenbedrijven (logistische slacht).

controle op Salmonella na reinigen en ontsmetten, monitoring eendagskuikens, begeleiding door bedrijfsdierenarts, ...) moeten een extra daling van de prevalentie bevorderen. Eveneens moeten de globale structurele eisen en management eisen de insleep en verspreiding van Salmonella helpen voorkomen.

Door de daling van de salmonellaprevalentie bij braadkippen en een verplicht logistiek slachten van de Salmonella positieve braadkippen wordt een daling van het aantal humane Salmonella gevallen verwacht.

Het is verboden antimicrobiële middelen te gebruiken bij de behandeling van braadkippen tegen zoonotische Salmonella. Dit geldt niet enkel voor Salmonella Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoonotische Salmonella, dit om een verhoging van de antimicrobiële resistentie te voorkomen.

Het programma wordt uitgevoerd aan de hand van bemonstering van elke loom in de laatste 3 weken voor de dieren geslacht worden. Een loom braadkippen wordt als positief gedefinieerd indien het resultaat van het Salmonella onderzoek in de laatste 3 weken voor het slachten positief is voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium of indien een Salmonella Enteritidis of Typhimurium positief resultaat bekomen wordt bij een officiële controle. Een aantal maatregelen gelden eveneens wanneer een ander serotype zoonotische Salmonella gevonden wordt.

4. Measures of the submitted programme

4.1 Summary of measures under the programme

Duration of the programme : 2010 to 2011

First year :

Control	X
Testing	X
Slaughter and animals tested positive	
Killing of animals tested positive	
Vaccination	
Treatment of animal products	
Disposal of products	
Monitoring or surveillance	
Other, please specify	Zie onder 1.6 van deel A.
Last year :	
Control/eradication	X

Testing	X
Slaughter of positive animals	
Killing of animals tested positive	
Extended slaughter or killing	
Disposal of products	

4.2 Designation of the central authority in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme

Zie onder 1.2 van deel A.

4.3 Description and delimitation of the geographical and administrative areas in which the programme is to be implemented

Het programma is van toepassing op het ganse grondgebied België.

4.4 Measures implemented under the programme

4.4.1 Measures and applicable legislation as regards the registration of holdings

Verordening (EG) Nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne.
Het levensmiddelenbedrijf moet verplicht geregistreerd zijn bij de bevoegde autoriteit en moet de bevoegde autoriteit op de hoogte houden van de actuele informatie van het bedrijf. Deze verplichtingen worden gespecificeerd in het KB van 16/01/2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenning, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV.

Koninklijk besluit van 16 januari 2008 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV (BS 02/03/2006)
Alle braadkippenbedrijven moeten minstens geregistreerd worden (geen uitvoer) of een toelating (uitvoer van levende dieren) hebben.

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviëre influenza (BS 05/04/2006)

Elke houder of eigenaar met ten minste 200 stuks pluimvee is er toe gehouden zijn beslag bij het provinciale verbod ter bestrijding van dierziekten (DGZ of ARSIA) te laten registreren in Sanitel. Sanitel is een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

Koninklijk besluit van 12 juni 1970 betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van pluimvee en andere neerhoftieren, alsook het in de handel brengen van broedeieren, eendagskuikens en fokpluimvee (BS 30/07/1970)

Enkel de exploitanten van een gebruikspluimveebedrijf die in het bezit zijn van een door het FAVV verleende toelating, mogen gebruikspluimvee bestemd voor uitvoer leveren of verkopen.

4.4.2 Measures and applicable legislation as regards the identification of animals

NA

4.4.3 Measures and applicable legislation as regards the notification of the disease

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (BS 12/12/2003);

Elke exploitant stelt het FAVV onmiddellijk in kennis als hij van mening is dat een door hem ingevoerd, geproduceerd, gekweekt, verwerkt, vervaardigd of gedistribueerd product schadelijk kan zijn voor de volksgezondheid van mens, dier of plant. Hij stelt het FAVV in kennis van de maatregelen die hij heeft genomen om risico's te voorkomen.

Elk laboratorium, inspectie- of certificeringsorganisme of elk beroepsbeoefenaar die sanitair lozacht houdt op de veehouderijen dat redenen heeft om aan te nemen dat een in de handel gebracht product niet beantwoordt aan de voedselveiligheidsvoorschriften stelt het FAVV daarvan onverwijld in kennis.

Ministerieel besluit van 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen (BS 13.02.2004)

Hierin worden de minimale gegevens beschreven waaraan een melding moet voldoen.

4.4.4 Measures and applicable legislation as regards the measures in case of a positive result

4.4.5 Measures and applicable legislation as regards the different qualifications of animals and herds

Koninklijk Besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998) en het ministerieel besluit van 19 augustus 1998 betreffende de modaliteiten ter toepassing van het K.B. van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998);

Deze regelgeving trad in werking op 1 januari 1999 en is van toepassing op alle pluimveebedrijven met meer dan 200 kippen, kalkoenen, partridge's, eenden en ganzen. De preventieve maatregelen zoals beschreven onder deel A, d) 1.6 zijn opgenomen in deze besluiten.

4.4.6 Control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas concerned

Er worden geen specifieke controles of beperking in vervoer opgelegd aan tome die positief zijn voor Salmonella.

Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europese Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong;

Alla tomen slachtpluimvee worden vergezeld van een VKI document waar de resultaten van de Salmonella controles op voorkomen. Het document wordt eveneens 24 uur voor de aanvoer van de toom aan het slachthuis overgemaakt zodat het slachthuis de nodige maatregelen kan nemen.

Richtlijn 2009/158/EG van de Raad van 30 november 2009 tot vaststelling van veterinairrechtelijke voorschriften voor het intracommunautaire handelsverkeer en de invoer uit derde landen van pluimvee en broedersieren;

Tomen die in een andere lidstaat geslacht worden, worden vergezeld van een gezondheidscertificaat met de vermelding van de Salmonellastatus.

Koninklijk besluit van 22 februari 2001 houdende de organisatie van de controles die worden verricht door het FAVV en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen.

In dit besluit worden de bevoegde personen aangeduid voor het uitvoeren van controles en worden de algemene bepalingen en de algemene maatregelen beschreven (administratieve boetes, waarschuwingen, inbeslagneming, ...)

Verordening (EG) Nr. 646/2007 van de Commissie van 12 juni 2007 ter uitvoering van Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een communautaire doelstelling voor het verminderen van de prevalentie van Salmonella Enteritidis en Typhimurium bij slachtkuikens en tot intrekking van Verordening (EG) Nr. 1091/2005; 10% van de braedkippenbedrijven worden jaarlijks gecontroleerd door het FAVV op Salmonella aan de hand van de bemonstering van 1 toom per bedrijf. Positieve bedrijven zullen naar aan bod komen. De inspectie van het bedrijf wordt uitgevoerd aan de hand van een checklist, de bemonsteringsprocedure overeenkomstig Verordening (EG) Nr. 646/2007 wordt vastgelegd in een technische fiche.

4.4.7 Measures and applicable legislation as regards the control (testing, vaccination, ...) of the disease

Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake de bestrijding van Salmonella en andere specifieke door voedsel overgedragen zoonoseverwekkers en Verordening (EG) Nr. 646/2007 van de Commissie van 12 juni 2007 ter uitvoering van Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een communautaire doelstelling voor het verminderen van de prevalentie van Salmonella Enteritidis en Typhimurium bij slachtkuikens en tot intrekking van Verordening (EG) Nr. 1091/2005. Alle braadklippentomen zullen bemonsterd worden in de laatste 3 weken voor het slachten overeenkomstig deze verordeningen.

Verordening (EG) nr. 1177/2006 van de Commissie van 1 augustus 2006 ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft voorschriften voor het gebruik van specifieke bestrijdingsmethoden in het kader van de nationale programma's voor de bestrijding van salmonella bij pluimvee: Vaccinatie is toegelaten maar op dit ogenblik niet beschikbaar in België. Het gebruik van antimicrobiële middelen voor de bestrijding van Salmonella is verboden (via KB van 27/04/2007 voor alle serotypes). Het gebruik van antimicrobiële middelen voor andere doeleinden dan de bestrijding van Salmonella is niet verboden.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee: Hiinn worden de technische details van het testschema verder uitgewerkt, evenals de verplichte swabcontrole en hygiënogram van de stal na een positief resultaat. De maatregelen die worden opgelegd aan een positieve loom (zie deel A d) 1.6) worden eveneens hierin opgenomen.

4.4.8 Measures and applicable legislation as regards the compensation for owners of slaughtered and killed animals

NA

4.4.9 Information and assessment on bio-security measures management and infrastructure in place in the flocks/holdings involved

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviare influenza (BS 05/04/2006): Jaarlijks wordt een checklist ingevuld door de bedrijfsdierenarts met de status van de bioveiligheid, infrastructuur en hygiëne op het bedrijf.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee: Indien een stal 3 of meer keer na elkaar niet vrij is van hetzelfde serotype Salmonella laat de verantwoordelijke zijn bedrijf begeleiden door de bedrijfsdierenarts. Om de begeleiding vlot te laten verlopen wordt een 'Salmonella dierenarts' ingeschakeld. Deze 'Salmonella dierenarts' is verantwoordelijk voor de opleiding en begeleiding van de bedrijfsdierenartsen, de opleiding van de pluimveehouders, het ontwikkelen van een algemeen Salmonella actieplan voor de heraanbelijk besmette bedrijven, en het opstellen van een algemeen checklist voor de evaluatie van de heraanbelijk besmette bedrijven. De checklist en het algemeen Salmonella actieplan zal gebruikt worden (optioneel) door de bedrijfsdierenarts voor de begeleiding van de besmette bedrijven.

5. General description of the costs and benefits of the programme

De kosten van het programma worden weergegeven in de tabel onder punt 8. De gemiddelde kost ten gevolge van een humane Salmonella infectie wordt geschat op 890€. In 2009 werden 3.344 gevallen van Salmonella bij de mens vastgesteld (voorlopige cijfers). Het wordt algemeen aanvaard dat dit getal een onderschatting is gezien niet alle laboratoria de resultaten doorgeven en eveneens niet alle vermoedelijke Salmonella patienten verder onderzocht worden. Indien men slechts rekening houdt met 3.344 gevallen is dat een kost van 2.972.600€ voor de maatschappij. In vergelijking met 2008 werd in 2009 hieraan 483.270€ minder uitgegeven.

6. Data on the epidemiological evolution during the last five years

6.1 Evolution of the zoonotic salmonellosis

6. Data on the epidemiological evolution during the last five years

6.1 Evolution of the zoonotic salmonellosis

Year	Region	Type of flock	Total number of flocks (a)	Total number of animals under the program	Total number of flocks under the program	Total number of animals under the program	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number of eggs destroyed (d)	kg/number of eggs channelled to egg product
2,009	BE	Broiler flocks of Gallus gallus	8,049	203,983,262	8,049	203,983,262	8,049	salmonella enteritidis	14	0	0	number	0
2,009	BE	Broiler flocks of Gallus gallus	0	0	0	0	0	salmonella typhimurium	26	0	0	number	0
2,009	BE	Broiler flocks of Gallus gallus	0	0	0	0	0	other than Se or St	211	0	0	number	0
2,008	BE	Broiler flocks of Gallus gallus	7,755	0	7,755	0	7,755	Salmonella spp	234	0	0	number	0
2,007	BE	Broiler flocks of Gallus gallus	8,809	0	8,809	0	8,809	Salmonella spp	275	0	0	number	0
2,006	BE	Broiler flocks of Gallus gallus	8,593	0	8,593	0	9,593	Salmonella spp	239	0	0	number	0
2,005	NA	Broiler flocks of Gallus gallus	0	0	0	0	0	NA	0	0	0	number	0
		Sum:	33,206	203,983,262	33,206	203,983,262	34,206		599	0	0	0	0

6.2 Stratified data on surveillance and laboratory tests

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year :

Year	Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples
2009	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D: routine	8,871	248
2009	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D: official	104	9

6.2 Stratified data on surveillance and laboratory tests

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year :

Year	Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples
2009	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D: inlegvellen	5,305	7
2009	BE	other test	Kaufmann-White	264	264
2006	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D: routine	14,374	320
2007	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D: routine	15,712	397
2006	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D: routine	15,625	450
2005	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D: routine	17,196	707
Sum:				77,351	2,402

6.3 Data on infection for year :

Year	Region	Number of herds infected	Number of animals infected
2009	BE	32	0
2008	NA	0	0
2007	NA	0	0
2006	NA	0	0
2005	NA	0	0
Sum:		32	0

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year :

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year :

Year	Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered
2009	NA	0	0	0	0	0	0
2008	NA	0	0	0	0	0	0
2007	NA	0	0	0	0	0	0
2006	NA	0	0	0	0	0	0
2005	NA	0	0	0	0	0	0
	Sum:	0	0	0	0	0	0

7. Targets

7.1 Targets related to testing (one table for each year of implementation)

7.1.1 Targets on diagnostic tests for year :

Year	Region	Type of the test (description)	Target population (categories and species targeted)	Type of sample	Objective	Number of planned tests
2,011	BE	bacteriology: official	Broiler flocks of Gallus gallus	Faeces	surveillance	90
2,011	BE	bacteriology: routine	Broiler flocks of Gallus gallus	Faeces	surveillance	9,000
2,011	BE	bacteriology: routine	Broiler flocks of Gallus gallus	integvellen	surveillance	6,000
2,011	BE	serotyping	Broiler flocks of Gallus gallus	Faeces	surveillance	250
					Sum:	15,340

7.1.2 Targets on testing of flocks for year :

7.1.2 Targets on testing of flocks for year :

Year	Region	Type of flock	Total number of flocks (a)	Total number of flocks/the animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number of eggs destroyed	Quantity of eggs destroyed	kg/number of eggs channelled to egg product	Quantity of eggs channelled to egg product
2011	BE	Broiler flocks of Gallus gallus	9,000	210,000,000	9,000	salmonella enteritidis	50	0	0	number	0.0	number	0.0
			Sum: 9,000	210,000,000	9,000		Sum: 50	0	0	0	Sum: 0.0	0	Sum: 0.0

7.2 Targets on vaccination or treatment

7.2.1 Targets on vaccination or treatment for year :

Year	Region	Total number of herds in vaccination or treatment programme	Total number of animals in vaccination or treatment programme	Number of herds or flocks expected to be vaccinated or treated	Number of animals expected to be vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment expected to be administered
2011		0	0	0	0	0
		Sum: 0	0	0	0	0

8. Detailed analysis of the cost of the programme for year :

Year	Category	Specification	Cost related to	Number of units	Unitary cost	Total amount in EURO	Community funding requested
	1. Testing	Bacteriology: official sampling	Cost of analysis	90	14	1,296	yes
2011	1. Testing	Serotyping: official sampling	Cost of analysis	10	19	192	yes
	1. Testing	Bacteriology: routine sampling	Cost of analysis	15,000	14	216,000	no

8. Detailed analysis of the cost of the programme for year :

Year	Category	Specification	Cost related to	Number of units	Unitary cost	Total amount in EURO	Community funding requested
2011	1. Testing	Serotyping: routine sampling	Cost of analysis	240	19	4,608	no
	2. Vaccination or treatment	NA	NA	0	0	0	no
	3. Slaughter and destruction (without any salaries)	NA	NA	0	0	0	no
	4. Cleaning and disinfection	NA	NA	0	0	0	no
	5. Salaries (staff contracted for the programme only)	NA	NA	0	0	0	no
	6. Consumables and specific equipment	NA	NA	0	0	0	no
	7. Other costs	NA	NA	0	0	0	no
Total				15,340		222,096	

Country Geographical English Name	Belgium
Submission number	1283780561474-398
Submission date	06/09/2010 15:42:42

(a) State the aim of the program

Het voornaamste doel van het programma is een daling bewerkstelligen van het aantal humane salmonellagevallen van de 5 meest voorkomende serotypes bij de mens. Dit bestrijdprogramma beoogt eveneens de monitoring van de andere serotypes zoonotische Salmonella. Op deze wijze is het eveneens mogelijk viug in te grijpen indien er specifieke problemen zouden ontstaan in de voedselketen door andere dan de 5 bovenvermelde serotypes Salmonella. Om een verhoging van de antimicrobiële resistentie te voorkomen is het verboden antimicrobiële middelen te gebruiken bij de behandeling van fokpluimvee tegen zoonotische Salmonella. Dit geldt niet enkel voor Salmonella Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoonotische Salmonella.

(b) Animal population and phases of production which sampling cover

	Breeding flocks of Gallus gallus
Gallus Slaughter Pigs	
Gallus Hens Pullets	
Partab Gallus Hens Laying	
Gallus Hens Day Old	
Gallus Four Week	X
Gallus During Laying	X
Partab Gallus Day Old	X
Gallus Breeding Pigs	
Gallus Before Laying	X

(c) Demonstrate the evidence...

Zoals gespecificeerd onder Deel C, 2, b worden de hieronder opgesomde maatregelen opgelegd indien de routinecontrole of officiële controle, in sommige gevallen na bevestiging door of in opdracht van de bevoegde autoriteit positief is voor een van de 5 te bestrijden serotypes Salmonella:

- * de niet-betroede broeders worden gekanaliseerd naar de afvalwerkende industrie voor hittebehandeling of worden vernietigd;
- * de positieve toom wordt binnen de maand na positief resultaat logistiek geslacht;
- * de broede broeders worden vernietigd;
- * de eendagskuikens afkomstig van de positieve toom worden vernietigd.

Het vlees afkomstig van de positieve toom zal voldoen aan deel E van zodra de criteria voor punt E vastgelegd zijn.

(d) Specification of following points :

(d)1. General

(d)1.1 A short summary referring to the occurrence

In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van het aantal humane salmonellagevallen van 2001 tot en met 2009. De gegevens voor 2009 zijn voorlopige gegevens. Informatie over de prevalentie bij fokpluimvee wordt verder in dit document weergegeven.

(d)1.2 A short summary referring to the occurrence of the salmonella

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) is de bevoegde autoriteit voor de uitvoering en coördinatie van het programma. Het FAVV heeft een centraal hoofdbestuur met 4 directoraten-generaal nl.: DG Controlebeleid (opstellen van het bestrijdingsprogramma, coördinatie, opstellen van de nodige nationale wetgeving), DG Controle (Uniforme organisatie van de controles), DG laboratoria (erkenning van de laboratoria) en DG Algemene diensten. Onder DG Controle zijn er 11 provinciale controle eenheden (PCE's), 1 per provincie en 1 voor Brussel, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de inspecties.

Alle fokpluimveebedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks fokpluimvee vallen onder het bestrijdingsprogramma. De stalen genomen bij eendagskuikens, op 4 weken na om de 2 weken tijdens de productie worden genomen door de verantwoordelijke van het fokpluimveebedrijf, de bedrijfsdierenarts of personeel van DGZ of ARSIA. De verantwoordelijke brengt de stalen of stuurt ze op binnen de 24 uur na de staalname naar een door het FAVV erkend laboratorium voor de analyse van de stalen. De stalen worden vergezeld van alle nodige informatie over het bedrijf, de toom fokpluimvee en de stalen.

De officiële bemonsteringen op 16 weken en in het midden en op het einde van de productieperiode worden uitgevoerd door DGZ of ARSIA (erkende verenigingen die bepaalde taken overnemen van het Agentschap in het kader van de dierziektebestrijding).

Maandelijks rapporteren de erkende laboratoria alle resultaten in het kader van het Salmonella bestrijdingsprogramma aan DG Labo van het FAVV. Resultaten positief voor één van de 5 te bestrijden serotypes Salmonella worden direct gemeld (via fax en e-mail) aan de Provinciale Controle Eenheid (PCE) van het FAVV onder wiens bevoegdheid het bedrijf staat. Deze melding gebeurt door het erkend laboratorium. Het bedrijf wordt onder toezicht van het Agentschap geplaatst en de verantwoordelijke wordt geïnformeerd over de te nemen maatregelen.

(d)1.3 A short summary referring to the occurrence of the salmonella

Enkel de erkende verenigingen komen in aanmerking voor de detectie van salmonella in het kader van het bestrijdingsprogramma bij fokpluimvee. De laboratoria van de verenigingen voldoen aan onderstaande voorwaarden:

- Het laboratorium is geaccrediteerd bij BELTEST en de voorgeschreven methode, gebruikt voor de bacteriologische analyse van Salmonella, is eveneens geaccrediteerd.
- Het laboratorium neemt deel aan ringtesten die door het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (CODA) worden georganiseerd. Het CODA is het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella in de dierlijke sector.

Tot op heden zijn enkel Diergeneeskundezorg Vlaanderen (DGZ) en l'Association Régionale de Santé et d'Identification Animales (ARSIA) erkend als vereniging door de Minister.

Enkel het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella (WIV: Wetenschappelijk Instituut voor de volksgeneeskunde) of het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella in de dierlijke sector (CODA) zijn erkend voor de serotypering. Het WIV is eveneens erkend voor de antimicrobiële resistentie bepaling volgens beschikking 2007/407/EG.

(d)1.4 Methods in examination

Voor de detectie van Salmonella wordt de 'EN-ISO 6579:2002/A1; 2007; Microbiology of food and animal feeding stuffs - Horizontal method for the detection of Salmonella spp. Amendment 1: Annex D: Detection of Salmonella spp. in animal faeces and in environmental samples from the primary production stage' of afgekort de MSRY methode gebruikt. Voor de serotyping wordt het Kaufmann-White schema gevolgd. Voor de antimicrobiële resistentie bepaling wordt de ISO-norm 20776-1:2008 methode gebruikt.

(d)1.5 A short summary referring to the occurrence of the salmonellosis

Alle fokpluimveebedrijven die vallen onder het programma worden bemonsterd op 16 weken en in het begin, in het midden en op het einde van de productieperiode door een erkende vereniging in opdracht van het Agentschap. Er worden 5 paar overschoenen genomen, verdeeld over 2 mengmonsters overeenkomstig Verordening (EG) nr. 200/2010. Er wordt nog geen gebruik gemaakt van de mogelijke versoepelingen in het bemonsteringsschema.

Indien een bevestigingsonderzoek wordt uitgevoerd overeenkomstig Verordening (EG) nr. 213/2009, bijlage 2.2.2. c), wordt dit uitgevoerd door DGZ, ARSIA of het FAVV door middel van 5 paar overschoenen en 2 stofstalen overeenkomstig bijlage II, D, 4bi van Verordening (EG) nr. 2160/2003.

Hieronder wordt voor de feedsector het aantal officiële controles weergegeven voor Salmonella zoals geprogrammeerd in het MANCP voor 2010:

Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van landdieren: 60

Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van vis: 10

Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van zaden en oliehoudend fruit: 119

Samengestelde voeders, controle op legnemenbedrijven: 119

Samengestelde voeders, controle op braadkippenbedrijven: 119

Samengestelde voeders, controle op fokpluimveebedrijven: 87

Vervaardigen van mengvoeders voor pluimvee: 64.

De controles in 2011 zullen gelijkaardig zijn.

(d)1.6 Measures

(d)1.7 A short summary referring to the occurrence of the salmonellos

Koninklijk besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998):

De wetgeving is van toepassing voor bedrijven met fokpluimvee met een capaciteit van 200 of meer stuks pluimvee. Volgende maatregelen worden opgelegd inzake bioveiligheid en voorkomen van insleep van besmettelijke ziekten:

- Structurele maatregelen
- Werkingsmaatregelen
- Controle op hygiëne voor het bevolken van een stal.

Ministerieel besluit betreffende de modaliteiten ter toepassing van het koninklijk besluit van 10/08/1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998):

Dit besluit duidt het tijdstip van onderzoek, de onderzoeksmethode en de betrokken laboratoria aan voor de onderzeken uitgevoerd in het kader van het koninklijk besluit van 10/08/1998 met name het jaarlijks wateronderzoek en het hygiërogram na elke ronde.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007).

Dit besluit bevat de bepalingen over de vaccinatie, de technische specificaties van de monitoring en de maatregelen in geval van een positieve toom.

Ministerieel besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007).

Dit besluit bevat de analysemethoden, de bevoegde laboratoria en een opsomming van de te bestrijden serotypes zoönotische Salmonella bij fokpluimvee.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoönoses (B.S. 26/05/2005):

Het FAVV kan op ieder ogenblik pluimveebedrijven inspecteren, stalen nemen en maatregelen opleggen in het kader van de opsporing van zoönoseverwekkers waaronder de zoönotische Salmonella's.

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 02/03/2006);
Fokpluimveebedrijven moeten een door het FAVV afgeleverde toelating hebben overeenkomstig Richtlijn 90/539/EEG en het KB van 12/06/1970.

Koninklijk besluit van 12 juni 1970 betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van pluimvee en andere neerhoedieren, alsook het in de handel brengen van broedersieren, eendagskuikens en fokpluimvee (BS 30/07/1970);

Enkel de eigenaars of houders van een pluimveeselectiebedrijf, van een vermeerderingsbedrijf, van een opfokbedrijf of van een broederij, die in het bezit zijn van een door het Agentschap verleende sanitaire toelating (overeenkomstig richtlijn 90/539/EEG), mogen broedersieren, eendagskuikens of fokpluimvee verhandelen, te koop aanbieden of uitstallen, voor de verkoop vervoeren, verkopen, leveren en in- en uitvoeren.

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (B.S. 12/12/2003);

Dit besluit bevat de verplichting van elke verantwoordelijke van een bedrijf met fokpluimvee of laboratorium om positieve Salmonella resultaten onmiddellijk te melden aan het FAVV.

(d)1.8 Financial assistance

De officiële controles, zowel de inspecties als de staalnames (op de leeftijd van 16 weken en 3 maal tijdens de productieperiode) en analyses, worden volledig gefinancierd door het FAVV. De analyses van de controles uitgevoerd door de pluimveehouder op de leeftijd van 4 weken en de tweewekelijkse controles worden eveneens gefinancierd door het FAVV. Door het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten wordt het vaccin gefinancierd (100%) en de vergoedingen voor het waardevries bij de vernietiging of kanalisatie (70%) van broedersieren, eendagskuikens en fokpluimvee ingeval van een toorn positief voor een van de 5 te bestrijden serotypes Salmonella. De waarde van de broedersieren, eendagskuikens en fokpluimvee worden vooraf bepaald in waardetabellen. De waardetabellen worden opgesteld door de pluimveesector op basis van onder andere werkelijke kosten en gevalideerd door de minister van Volksgezondheid. De sectororganisaties hebben de tabellen ter beschikking voor hun leden en kunnen die publiceren op hun website (Vlaanderen: www.pluimvee.be).

(d)2. Food and business covered by the programme

(d)2.1 Structure of the production

Als bijlage 3 wordt de structuur van de pluimveesector in België weergegeven.

(d)2.2 Structure of the production of feed

Als bijlage 4 wordt de structuur van de productie van diervoeder weergegeven.

(d)2.3 Relevant guidelines

(d)2.3.1 Hygiene management at farms

Er bestaat een door het FAVV goedgekeurde gids voor de primaire dierlijke productie met een hoofdstuk voor de pluimveesector. Hierin komen alle wettelijk vastgelegde aspecten van hygiëne management in voor. Voor de braadkippensector, inclusief moederdieren, is er eveneens een commerciële gids die iets strenger is dan wat wettelijk verplicht is, wordt door de meerderheid van de sector gevolgd.

(d)2.3.2 Relevant guidelines

Er bestaat een door het FAVV goedgekeurde gids voor de primaire dierlijke productie met een hoofdstuk voor de pluimveesector. Hierin komen alle wettelijk vastgelegde aspecten van broei-eigtheid, voeder, water en personeel in voor. Voor de braadkippensector, inclusief moederdieren, is er eveneens een commerciële gids die iets strenger is dan wat wettelijk verplicht is, wordt door de meerderheid van de sector gevolgd.

(d)2.3.3 Hygiene in transporting animals to and from farms

Er is geen specifieke gids voor het transport van pluimvee.

(d)2.4 Routine veterinary supervision of farms

Alle bedrijven met 200 of meer stuks fokpluimvee, moeten een contract afsluiten met een bedrijfsdierenarts die instaat voor de epidemiologische bewaking op het bedrijf. In het kader van maatregelen tegen aviare influenza moet de bedrijfsdierenarts jaarlijks een evaluatie maken van de bioveiligheid op het bedrijf.

(d)2.5 Registration of farms

Elk bedrijf met 200 of meer stuks fokpluimvee moet een toelating hebben van het FAVV waarbij een registratiecode en een identificatienummer wordt toegekend. Eveneens moet elk bedrijf geregistreerd zijn in Sanitel, een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

(d)2.6 Record keeping at farm

Volgende gegevens worden bijgehouden in registers op de fokbedrijven:

- datum aanvoer dieren/broedeieren
 - herkomst broedeieren
 - aantal broedeieren
 - soort
 - uitkomstresultaten broedeieren
 - aantal en bestemming niet uitgekomen broedeieren
 - bestemming broedeieren
 - bestemming eendagskuikens
 - aard van het voeder
 - aard en gebruikperiode van voederadditieven en wachttijden
 - verbruik van voeder en drinkwater
 - leverancier van het voeder
 - mortaliteit en ziektes
 - onderzoek en gestelde diagnoses
 - uitkomsten labo onderzoeken
 - type geneesmiddelen, datum van eerste en laatste toediening
 - type, alle data en wachttijden van geneesmiddelen
 - datum van toediening vaccin en aard van vaccin
 - resultaten van eerder uitgevoerde keuringen van hetzelfde bestag afkomstig pluimvee
 - waarschijnlijke slachtdatum
 - aantal dieren dat moet worden geslachtuvenwijderd
 - reiniging en ontsmetting van eieren, broedmachines, broedlokaal en gereedschap
 - uitgevoerde officiële controles
- De gegevens worden bijgehouden voor een periode van 5 jaar.

(d)2.7 Documents to accompany animals when dispatched

Bij elk vervoer van dieren moet de vervoerder over een document beschikken waarmee hij de oorsprong van de dieren, de plaats van vertrek en aankomst en de datum en uur van vertrek kan bewijzen. Hij moet eveneens een register bijhouden met de uitgevoerde transporten en de reiniging en ontsmetting van het transportmiddel. Voor intracommunautaire handel of handel met 3e landen worden de dieren en/of broeders vergezeld van een gezondheidscertificaat overeenkomstig richtlijn 90/537/EEG.

Op het ogenblik dat het fokpluimvee naar het slachthuis vervoerd worden, worden ze vergezeld van het document met de voedselketeninformatie (VKI). De gegevens van dit document worden eveneens 24 u op voorhand overgemaakt aan het slachthuis.

Op dit document worden onder andere volgende punten vermeld:

- Beslagnummer, aantal stuks pluimvee, soort en type pluimvee, datum van opzet
- Gegevens over de voeders met wachttijd toegediend in de laatste 6 weken
- Diergeneeskundige onderzoeken en behandelingen in laatste 6 weken
- Vaccinaties gedurende laatste 8 weken
- Slachthuis van bestemming
- Resultaat uitgangscntrole Salmonella

(d)2.8 Other relevant measures to ensure the traceability of animals

Traceerbaarheid van broeders wordt gegarandeerd door het verplicht stempelen van alle broeders met het toelatingsnummer van het fokpluimveebedrijf en de verplichte in- en uitgaande registers van zowel het fokbedrijf als de broerij. De braadkippensector geeft op eigen initiatief een codering aan elk lot eendagskuikens dat de broerij verlaat. Alle gegevens over het lot (herkomstbedrijf, opzetbedrijf, ...) worden bijgehouden door de broerij waardoor een tracing heel snel kan gebeuren.

Het slachtpluimvee wordt begeleid door het VKI document waarop onder andere het beslagnummer van het bedrijf van herkomst en het slachthuis, het identificatienummer van de stal en de geboortedatum van de toom vermeld staan.

1. Identification of the programme

Disease	Zoonotic Salmonella
Species	Breeding flocks of Gallus gallus
Other Species	
Requestperiod To	2011
Requestperiod From	2011
1.1 Contact	
Contact Name	Vermeersch Katie
Contact Phone	32 2 211 8588
Contact Fax	32 2 211 8630
Contact Email	katie.vermeersch@faww.be

2. Historical data on the epidemiological evolution of the disease

Van 1993 tot en met 2004 werden de kippen in de vermeerderingssector bemonsterd voor bacteriologisch onderzoek op *Salmonella* Enteritidis en Typhimurium als eëndagskuikens, op de leeftijd van 16 en 22 weken en verder om de 6 weken. Positieve tomen werden behandeld. Sedert 2005 worden de kippen in de vermeerderingssector voor bacteriologisch onderzoek op *Salmonella* Enteritidis en *Salmonella* Typhimurium bemonsterd als eëndagskuikens, op de leeftijd van 16 en 22 weken en verder om de 2 weken tijdens de productie. Om de 6 weken werd de officiële bemonstering uitgevoerd door Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ) en Association Régionale de Santé et d'Identification Animales (ARSIA). Tussentijds werd om de 2 weken bemonsterd door de verantwoordelijke pluimveehouder. Behandeling met antimicrobiële middelen tegen zoonotische *Salmonella* is verboden. De maatregelen in het huidig programma werden toen reeds toegepast indien een toom positief was voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.

De vaccinatie van fokdieren wordt sterk aangeraden sedert 1999.

Vanaf september 2004 tot en met 2006 werden foktomen positief voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium vroegged geslacht. De broeders die reeds ingelegd zijn werden vernietigd, de niet bebroede broeders werden gekanaliseerd naar de eiververwerkende industrie. De stallen werden grondig gereinigd en ontsmet voor de opzet van een nieuwe toom.

Het huidig programma is sedert 2006 van toepassing op alle bedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks fokpluimvee (opfok en productie). Het programma 2011 is een verderzetting van het programma 2010. De resultaten worden verder in dit document weergegeven.

Op 1 januari 1999 trad het programma "Gezondheidskwalificatie van pluimvee" in werking en wordt tot op heden nog steeds toegepast als preventieve maatregelen. Aan alle geregistreerde pluimveebedrijven met meer dan 200 dieren wordt een kwalificatie toegekend, namelijk A, B of C, naargelang aan bepaalde voorschriften is voldaan. Fokpluimveebedrijven moeten voldoen aan kwalificatie A. De voorschriften omhelzen een algemeen gedeelte waar alle kwalificaties moeten aan voldoen en een specifiek gedeelte naargelang de kwalificatie. Dit is nog steeds geldig.

1) Algemene voorschriften:

- voor de bedrijfsdierenarts : verplicht schriftelijke overeenkomst
- voor de inrichting: hygiënestuis, voederopslag ingeval voeder waarvoor een wachttijd voorzien is, laad- en losplaatsen, opslagplaats voor kreuken, uitrusting voor reiniging en ontsmetting
- voor de werking: ongediertebestrijdingsplan, vogeldichte bedrijfsgebouwen, geen ander pluimvee of siervogels, strooisel, voeders, bedrijfsregister, document begeleiding slachtpluimvee, uitvasten van slachtpluimvee

2) Voorschriften naargelang de kwalificatie:

- Gezondheidskwalificatie "A"
- facultatief voor gebruikspluimvee
 - ingangscntrole (bacteriologisch onderzoek op *Salmonella*) bij opzet van eëndagskuikens
 - uitgangscntrole (bacteriologisch onderzoek op *Salmonella*) maximaal 21 dagen voor het slachten
 - jaarlijks bacteriologisch (totaal kiemgetal, coliformen) en chemisch wateronderzoek (drinkwater en reinigingswater)
 - gekoelde opslagplaats voor kreuken
 - hygiënoogram (totaal kiemgetal, schimmels) voor de opzet van elke productieronde

3. Description of the submitted programme

Het programma beoogt de daling van de incidentie van de 5 te bestrijden serotypes bij fokpluimvee met als gevolg een daling van de 5 te bestrijding serotypes bij leghennen en braadkippen en een daling van de 5 te bestrijden serotypes *Salmonella* bij mensen. Eveneens beoogt dit programma de monitoring van andere dan de 5 te bestrijden serotypes *Salmonella* bij fokpluimvee.

Het programma bevat als voornaamste maatregelen de verplichte vaccinatie tegen *S. Enteritidis* bij vermeerderingspluimvee, het verbod op vaccinatie tegen *Salmonella* bij selectiepluimvee, het slachten van een toom positief voor een van de 5 te bestrijden serotypes *Salmonella* binnen een maand na stealname, het vernietigen van de reeds ingelagde broeders of uitgekijpte eëndagskuikens op de kanalisatie van de niet-ingelegde broeders naar de eiververwerkende industrie voor hittebehandeling. Eveneens is er een verbod op een behandeling met antimicrobiële middelen voor de bestrijding van *Salmonella* om antimicrobiële resistentie te voorkomen. Na het reinigen en ontsmetten van de stal en voor de opzet van een nieuwe toom wordt een swabonderzoek uitgevoerd om de afwezigheid van *Salmonella* in de stal te bevestigen.

4. Measures of the submitted programme

4.1 Summary of measures under the programme

Duration of the programme :	2010 to 2011
First year :	
Control	X
Testing	X
Slaughter and animals tested positive	X
Killing of animals tested positive	
Vaccination	X
Treatment of animal products	X
Disposal of products	X
Monitoring or surveillance	X
Other, please specify	NA

Last year :

Control/eradication	X
Testing	X
Slaughter of positive animals	X
Killing of animals tested positive	
Extended slaughter or killing	
Disposal of products	X

4.2 Designation of the central authority in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) is de bevoegde autoriteit voor de uitvoering en coördinatie van het programma. Het FAVV heeft een centraal hoofdbestuur met 4 directoraten-generaal, elk met hun specifieke taak n.l.: DG Controlebeleid (opstellen van het bestrijdingsprogramma, coördinatie, opstellen van de nodige nationale wetgeving), DG Controle (uniforme organisatie van de controles), DG laboratoria (erkenning van de laboratoria) en DG Algemene diensten. Onder DG Controle zijn er 11 provinciale controle eenheden (PCE's), 1 per provincie en 1 voor Brussel, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de inspecties.

Alle fokpluimveebedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks fokpluimvee vallen onder het bestrijdingsprogramma. De stalen genomen bij eendagskuikens, op 4 weken en om de 2 weken tijdens de productie worden genomen door de verantwoordelijke van het fokpluimveebedrijf, de bedrijfsdierenarts of personeel van DGZ of ARSIA. De verantwoordelijke brengt de stalen of stuurt ze op binnen de 24 uur na de staatsname naar een door het FAVV erkend laboratorium voor de analyse van de stalen. De stalen worden vergezeld van alle nodige informatie over het bedrijf, de boom fokpluimvee en de stalen.

De officiële bemonsteringen op 16 weken en in het midden en op het einde van de productieperiode worden uitgevoerd door DGZ of ARSIA (erkende verenigingen die bepaalde taken overnemen van het Agentschap in het kader van de dierziektebestrijding).

Maandelijks rapporteren de erkende laboratoria alle resultaten in het kader van het Salmonella bestrijdingsprogramma aan DG Labo van het FAVV. Resultaten positief voor één van de 5 te bestrijden serotypes Salmonella worden direct gemeld (via fax en e-mail) aan de Provinciale Controle Eenheid (PCE) van het FAVV onder wiens bevoegdheid het bedrijf staat. Deze melding gebeurt door het erkend laboratorium. Het bedrijf wordt onder toezicht van het Agentschap geplaatst door de bevoegde PCE en de verantwoordelijke wordt geïnformeerd over de te nemen maatregelen, eveneens door de bevoegde PCE.

4.3 Description and delimitation of the geographical and administrative areas in which the programme is to be implemented

Het programma is van toepassing op het ganse grondgebied België.

4.4 Measures implemented under the programme

4.4.1 Measures and applicable legislation as regards the registration of holdings

Verordening (EG) Nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne.

Het levensmiddelenbedrijf moet verplicht geregistreerd zijn bij de bevoegde autoriteit en moet de bevoegde autoriteit op de hoogte houden van de actuele informatie van het bedrijf. Deze verplichtingen worden gespecificeerd in het KB van 16/01/2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenning, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV. Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV (BS 02/03/2006); Pluimvee-selectiebedrijven, vermeerderingsbedrijven en opfokbedrijven moeten een door het FAVV afgeleverde toelating hebben.

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviëre influenza (BS 05/04/2006).

Elke houder of eigenaar met ten minste 200 stuks pluimvee is erfopgevolger van de provinciale verbod ter bestrijding van dierziekten (DGZ of ARSIA) te laten registreren in Sanitel. Sanitel is een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

Koninklijk besluit van 12 juni 1970 betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van pluimvee en andere neerhoftieren, alsook het in de handel brengen van broedeieren, eendagskuikens en fokpluimvee (BS 30/07/1970);

Enkel de eigenaars of houders van een pluimveeselectiebedrijf, van een vermeerderingsbedrijf, van een opfokbedrijf of van een broederij, die in het bezit zijn van een door het Agentschap verleende sanitaire toelating, mogen broederijen, eendagskuikens of fokpluimvee verhandelen, te koop aanbieden of uitstallen, voor de verkoop vervoeren, verkopen, leveren en in- en uitvoeren.

4.4.2 Measures and applicable legislation as regards the identification of animals

Niet van toepassing.

4.4.3 Measures and applicable legislation as regards the notification of the disease

Verordening (EG) nr. 200/2010 van de Commissie van 10 maart 2010 ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een doelstelling van de Unie voor het verminderen van de prevalentie van serotypen salmonella bij volwassen vermeerderingskoppels van Gallus gallus: De procedure voor de verplichte melding van positieve resultaten is vastgelegd in onderstaande nationale regelgeving.

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (BS 12/12/2003):

Elke exploitant stelt het FAVV onmiddellijk in kennis als hij van mening is dat een door hem ingevoerd, geproduceerd, gekweekt, verwerkt, vervaardigd of gedistribueerd product schadelijk kan zijn voor de volksgezondheid van mens, dier of plant. Hij stelt het FAVV in kennis van de maatregelen die hij heeft genomen om risico's te voorkomen.

Elk laboratorium, inspectie- of certificeringsorganisme of elk beroepsbeoefenaar die sanitair toezicht houdt op de veehouderijen dat redenen heeft om aan te nemen dat een in de handel gebracht product niet beantwoordt aan de voedselveiligheidsvoorschriften stelt het FAVV daarvan onverwijld in kennis.

Ministerieel besluit van 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen (BS 13.02.2004):

Hierin worden de minimale gegevens beschreven waaraan een melding moet voldoen.

4.4.4 Measures and applicable legislation as regards the measures in case of a positive result

4.4.5 Measures and applicable legislation as regards the different qualifications of animals and herds

Koninklijk Besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998) en het ministerieel besluit van 19 augustus 1998 betreffende de modaliteiten ter toepassing van het K.B. van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998):

Gezondheidskwalificatie A is verplicht voor fokpluimvee. In het kader van de gezondheidskwalificatie (KB van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee) worden volgende eisen opgelegd aan alle fokpluimveebedrijven met 200 of meer stuks pluimvee:

- Een schriftelijke verbintenis met een bedrijfsdierenarts;
- Voor de inrichting: hygiënesluis, voederopslag ingeval voeder voor een wachttijd voorzien is, laad- en losplaatsen, opslag voor kringen, uitrusting voor reinigen en ontsmetten, gekoelde opslagplaats voor kringen;
- Voor de werking: verplicht ongediertebestrijdingsplan, vogeldichte bedrijfsgebouwen; geen andere pluimvee of siervogels; strooisel droog, schoon en vrij van toxische stoffen; voeders van geregistreerde fabrikanten; bijhouden van bedrijfsregister; voedselketeninformatie; uitvasten van slachtpluimvee voor transport; controle op reinigen en ontsmetten door middel van hygiëncogram na elke ronde, jaarlijks wateronderzoek.

4.4.6 Control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas concerned

Aan de hand van interne instructies worden alle bedrijven die positief zijn voor een te bestrijden serotype Salmonella bezocht door een agent van de bevoegde PCE. Maatregelen worden opgelegd overeenkomstig verordening (EG) nr. 2160/2003 en het koninklijk besluit van 27/04/2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee, en er wordt een inventaris opgemaakt. De toelating wordt ingetrokken. Het fokpluimvee kan enkel naar het slachthuis vervoerd worden mits vrijgeleide van het FAVV en toestemming van het slachthuis. De toom moet binnen de maand na het constateren van een positief resultaat geslacht of vernietigd worden. Na het reinigen en ontsmetten wordt een swabcontrole op Salmonella uitgevoerd door DGZ of ARSIA. Bij gunstig resultaat wordt het bedrijf vrijgegeven door het FAVV en is alle activiteit terug mogelijk.

4.4.7 Measures and applicable legislation as regards the control (testing, vaccination, ...) of the disease

Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake de bestrijding van salmonella en andere specifieke door voedsel overgedragen zoonosoverwekkers:

Het schema van bijlage II, B wordt toegepast voor opfoktomen en tomen in productie.

Verordening (EG) Nr. 1177/2006 VAN DE COMMISSIE van 1 augustus 2006 ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft voorschriften voor het gebruik van specifieke bestrijdingsmethoden in het kader van de nationale programma's voor de bestrijding van salmonella bij pluimvee. Het is verboden antimicrobiële middelen te gebruiken in de bestrijding van Salmonella spp. Vaccinatie is verplicht met vaccins die voldoen aan de eisen van VO (EG) nr. 1177/2006.

Verordening (EG) nr. 2002/2010 van de Commissie van 10 maart 2010 ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een doelstelling van de Unie voor het verminderen van de prevalentie van serotypen Salmonella bij volwassen vermeerderingskoppels van Gallus gallus. De annex wordt volledig toegepast voor foktomen in productie.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee.

De vaccinatielplicht en de technische specificaties voor de monitoring en tests bij opfoktomen en tornen in productie worden opgelegd in dit besluit.

Er wordt een administratieve controle op de vaccinatie uitgevoerd op het ogenblik dat de inspectie in het kader van de toepassing van het Salmonella bestrijdingsprogramma wordt uitgevoerd. Deze inspecties zijn geprogrammeerd in het MANCP van het FAVV. Elk bedrijf dat valt onder het programma wordt jaarlijks gecontroleerd door het FAVV.

Ministerieel besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee.

Hiinn worden de te bestrijden serotypes Salmonella, de analysemethoden en de bevoegde laboratoria vastgelegd.

4.4.8 Measures and applicable legislation as regards the compensation for owners of slaughtered and killed animals

Het waardeverlies ten gevolge van het vervoerd alslichten van de moederdieren, het kataliseren van de broeders en de vernietiging van broeders of eendagskuikens komen in aanmerking voor vergoeding door het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten (het Fonds). De vergoeding voor vervoerd afgeslachte dieren en verwerkte broeders bedraagt slechts 70 % van het waardeverlies. Er wordt eveneens een vergoeding van 70% voor het waardeverlies gegeven indien niet-bebroede broeders verwerkt worden of bebroede broeders en eendagskuikens vernield worden tijdens de periode dat het bevestigingsonderzoek lopende is. Het bedrag van de vergoeding wordt berekend aan de hand van waardetabellen die door de sector opgesteld worden en gevalideerd worden door de Raad van het Begrotingsfonds.

Wet betreffende de oprichting van een Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten dd 23.03.1998 (B.S. dd 30.04.1998) en het koninklijk besluit van 24 juni 1997 betreffende de verplichte bijdragen aan het Fonds voor de gezondheid en de productie van de dieren, vastgesteld voor de sector pluimvee (B.S. dd 15.07.1997). Het bedrag en de voorwaarden van de tussenkomsten van het Fonds worden bepaald door de Minister van Volksgezondheid. Het Fonds heeft een financiële reserve dat opgebouwd wordt door middel van verplichte bijdragen van de ganse pluimveesector. De reserve is voorzien voor het financieren van vergoedingen en de implementatie van bestrijdingsprogramma's.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee

De voorwaarden van de tussenkomst van het Fonds worden vastgelegd.

4.4.9 Information and assessment on bio-security measures management and infrastructure in place in the flocks/holdings involved

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviare influenza (BS 05/04/2006).

Jaarlijks wordt een checklist ingevuld door de bedrijfsdierenarts met de status van de broveiligheid, infrastructuur en hygiëne op het bedrijf en gerapporteerd aan het FAVV.

Koninklijk Besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998) en het ministerieel besluit van 19 augustus 1998 betreffende de modaliteiten ter toepassing van het K.B. van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998). In het kader van de gezondheidskwalificatie wordt jaarlijks 10% van de bedrijven geïnspecteerd door het FAVV aan de hand van een vastgelegde checklist.

5. General description of the costs and benefits of the programme

De kosten van het programma worden weergegeven in de tabel van punt 8.

De gemiddelde kost ten gevolge van een humane Salmonella infectie wordt geschat op 830€.

In 2009 werden 3.344 gevallen van Salmonella bij de mens vastgesteld (voorlopige cijfers). Het wordt algemeen aanvaard dat dit getal een onderschatting is gezien niet alle laboratoria de resultaten doorgeven en eveneens niet alle vermoedelijke Salmonella patiënten verder onderzocht worden. Indien men slechts rekening houdt met 3.344 gevallen is dit een kost van 2.972.600 € voor de maatschappij. In vergelijking met 2008 werd in 2009 hieraan 483.270€ minder uitgegeven.

6. Data on the epidemiological evolution during the last five years
 6.1 Evolution of the zoonotic salmonellosis

Year	Region	Type of flock	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the program	Total number of animals under the program	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number of eggs destroyed	Quantity of eggs destroyed	kg/number of eggs destroyed	Quantity of eggs destroyed (product)
2.009	BE: production	Breeding flocks of Gallus gallus	526	2,432,236	526	2,432,236	526	salmonella enteritidis or salmonella typhimurium	0	0	0	number	0	number	0
2.009	BE: rearing	Breeding flocks of Gallus gallus	302	4,163,822	302	4,163,822	302	S. Hadar	1	1	16,270	number	0	number	0
2.008	BE: production	Breeding flocks of Gallus gallus	550	4,182,366	550	4,182,366	550	salmonella enteritidis or salmonella typhimurium	5	5	28,929	number	94,650	number	160,643
2.008	BE: rearing	Breeding flocks of Gallus gallus	224	2,788,390	224	2,788,390	224	salmonella typhimurium	1	1	6,491	number	0	number	0
2.008	BE: rearing	Breeding flocks of Gallus gallus	0	0	0	0	0	S. Infantis	1	1	7,873	number	0	number	0
2.007	BE: production	Breeding flocks of Gallus gallus	496	4,940,840	496	4,940,840	496	salmonella enteritidis or salmonella typhimurium	4	4	20,105	number	91,535	number	83,400
2.007	BE: rearing	Breeding flocks of Gallus gallus	206	3,591,492	206	3,591,492	206	salmonella typhimurium	1	1	3,019	number	0	number	0
2.006	BE: production	Breeding flocks of Gallus gallus	558	4,118,760	558	4,118,760	558	salmonella enteritidis or salmonella typhimurium	0	0	4,297	number	0	number	39,150
2.006	BE: rearing	Breeding flocks of Gallus gallus	188	2,826,707	188	2,826,707	188	salmonella enteritidis or salmonella typhimurium	0	0	0	number	0	number	0
2.006	BE: production	Breeding flocks of Gallus gallus	615	4,176,772	615	4,176,772	615	salmonella enteritidis	3	3	14,574	number	85,200	number	123,861

6. Data on the epidemiological evolution during the last five years

6.1 Evolution of the zoonotic salmonellosis

Year	Region	Type of flock	Total number of flocks of animals (a)	Total number of flocks under the program time	Total number of animals under the program time	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number of eggs destroyed (d)	Quantity of eggs destroyed (e)	kg/number of eggs destroyed (f)	Quantity of egg product (g)
2,005	BE: production	Breeding flocks of Gallus gallus	0	0	0	0	S. Virchow	2	0	0	number	0	number	0
2,005	BE: production	Breeding flocks of Gallus gallus	0	0	0	0	S. Infantis	1	0	0	number	0	number	0
2,005	BE: rearing	Breeding flocks of Gallus gallus	201	2,938,634	2,938,634	0	salmonella enteritidis or salmonella typhimurium	0	0	0	number	0	number	0
Sum:			3,866	36,160,019	3,866	36,160,019		19	16	101,558		271,385		407,054

6.2 Stratified data on surveillance and laboratory tests

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year :

Year	Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples
2009	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D	12,100	37
2009	BE	other test	Kaufmann-White	37	0
2008	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D	12,042	68
2008	BE	other test	Kaufmann-White	68	0
2007	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D	10,945	38
2007	BE	other test	Kaufmann-White	38	0

6.2 Stratified data on surveillance and laboratory tests

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year :

Year	Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples
2006	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D	9,389	26
2006	BE	other test	Kaufmann-White	25	0
2005	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D	6,882	39
Sum:				51,526	207

6.3 Data on infection for year :

Year	Region	Number of herds infected	Number of animals infected
2009	BE	1	16,270
2008	BE	7	43,293
2007	BE	6	46,874
2006	BE	0	0
2005	BE	6	0
Sum:		20	106,437

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year :

Year	Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered
2009	BE	214	3,362,439	96	3,224,732	7,142,000
2008	BE	104	3,102,843	104	2,747,774	6,328,000
2007	BE	117	4,599,260	117	2,599,196	5,430,000
2006	BE	81	2,826,707	81	2,388,359	4,412,000

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year :

Year	Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered
2005	na	0	0	0	0	0
	Sum:	516	13,911,248	398	351	23,312,000

7. Targets

7.1 Targets related to testing (one table for each year of implementation)

7.1.1 Targets on diagnostic tests for year :

Year	Region	Type of the test (description)	Target population (categories and species targeted)	Type of sample	Objective	Number of planned tests
2,011	BE	bacteriological test	Breeding flocks of Gallus gallus	Faeces	surveillance	12,800
2,011	BE	serotyping	Breeding flocks of Gallus gallus	Faeces	surveillance	37
					Sum:	12,837

7.1.2 Targets on testing of flocks for year :

Year	Region	Type of flock	Total number of flocks	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number of eggs destroyed	Quantity of eggs channelled to egg product
2011	BE: production	Breeding flocks of Gallus gallus	0	0	0	S. Hadar, Virchow or Infantis	1	1	8,000	56,000 number	112,000.0

7.1.2 Targets on testing of flocks for year :

Year	Region	Type of flock	Total number of flocks (a)	Total number of animals (the programme)	Total number of flocks/animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number of eggs destroyed	Quantity of eggs channelled to egg product
2011	BE: production	Breeding flocks of Gallus gallus	530	4,200,000	4,200,000	530	salmonella enteritidis or salmonella typhimurium	4	4	32,000	number	448,000.0
2011	BE: rearing	Breeding flocks of Gallus gallus	0	0	0	0	S. Hadar, Virchow of Infantis	1	1	10,000	number	0.0
2011	BE: rearing	Breeding flocks of Gallus gallus	300	3,162,000	3,162,000	300	salmonella enteritidis or salmonella typhimurium	1	1	10,000	number	0.0
		Sum:	830	7,362,000	830	830		7	7	60,000	Sum:	560,000.0

7.2 Targets on vaccination or treatment

7.2.1 Targets on vaccination or treatment for year :

Year	Region	Total number of herds in vaccination or treatment programme	Total number of animals in vaccination or treatment programme	Number of herds or flocks expected to be vaccinated or treated	Number of animals expected to be vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment expected to be administered
2011		214	3,400,000	98	3,400,000	7,200,000
	Sum:	214	3,400,000	98	3,400,000	7,200,000

8. Detailed analysis of the cost of the programme for year :

8. Detailed analysis of the cost of the programme for year :

Year	Category	Specification	Cost related to	Number of units	Unitary cost	Total amount in EURO	Community funding requested	
2011	1. Testing	Bacteriology: official sampling	Cost of analysis	2,500	14	35,700	yes	
	1. Testing	Bacteriology: routine sampling	Cost of analysis	10,300	14	147,084	yes	
	1. Testing	serotyping official sampling	Cost of analysis	12	19	230	yes	
	1. Testing	serotyping routine sampling	Cost of analysis	25	19	480	yes	
	2. Vaccination or treatment	Non Salmonella ET	Purchase of vaccine/treatment of animal products	2,880,000	0	316,800	yes	
	2. Vaccination or treatment	TAD Salmonella Vac E	Purchase of vaccine/treatment of animal products	3,600,000	0	144,000	yes	
	2. Vaccination or treatment	TAD Salmonella Vac T	Purchase of vaccine/treatment of animal products	720,000	0	21,600	yes	
	3. Slaughter and destruction (without any salaries)	breeders	Loss in case of slaughtering	60,000	7	420,000	yes	
	3. Slaughter and destruction (without any salaries)	hatching eggs or day old chicks	Loss in case of destruction	280,000	0	72,800	yes	
	3. Slaughter and destruction (without any salaries)	hatching eggs	Loss in case of canalisation	600,000	0	120,000	yes	
	4. Cleaning and disinfection	NA	NA	0	0	0	no	
	5. Salaries (staff contracted for the programme only)	NA	NA	0	0	0	no	
	6. Consumables and specific equipment	NA	NA	0	0	0	no	
	7. Other costs	NA	NA	0	0	0	no	
	Total						8,152,837	1,278,694

Country Geographical English Name	Belgium
Submission number	1283780616164-400
Submission date	06/09/2010 15:43:37

(a) State the aim of the program

Het voornaamste doel van het programma is een daling bewerkstelligen van het aantal humane salmonellagevallen en vooral van Salmonella Enteritidis en Salmonella Typhimurium. Door de daling van de Salmonella prevalentie bij leghennen, een intensieve monitoring en een verplichte kanalisatie van eieren naar de eiververkende industrie voor hittebehandeling wordt een verdere daling van het aantal humane Salmonella gevallen verwacht. Eveneens wordt de jaarlijkse informatiecampagne naar de consument in verband met veilig gebruik van eieren en algemene hygiënemaatregelen in de keuken voortgezet.

Dit bestrijdingsprogramma beoogt eveneens de monitoring van de andere serotypes zoonotische Salmonella bij leghennen. Op deze wijze is het mogelijk vlieg in te grijpen indien er specifieke problemen zouden ontstaan in de voedselketen door bepaalde serotypes Salmonella's die normaal gezien weinig voorkomen of weinig problemen veroorzaken.

Om een verhoging van de antimicrobiële resistentie te voorkomen is het verboden antimicrobiële middelen te gebruiken bij de behandeling van leghennen tegen zoonotische Salmonella. Dit geldt niet enkel voor Salmonella Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoonotische Salmonella.

(b) Animal population and phases of production which sampling cover

	Laying flocks of Gallus gallus
Gallus Slaughter Pigs	
Gallus Hens Pullets	X
Partab Gallus Hens Laying	X
Gallus Hens Day Old	X
Gallus Four Week	
Gallus During Laying	
Partab Gallus Day Old	
Gallus Breeding Pigs	
Gallus Before Laying	

(c) Demonstrate the evidence...

Ingeval een (opfok)loam positief is voor Salmonella Typhimurium worden onder andere volgende maatregelen genomen overeenkomstig verordening (EG) nr. 2160/2003:

- De eieren worden gestempeld overeenkomstig de verordening en rechtstreeks gekanaliseerd naar de eiverwerkende industrie voor hittebehandeling;
- De positieve loam wordt op het einde van de productie logistiek gesticht. Het vlees afkomstig van de positieve loam zal voldoen aan deel E van zodra de criteria voor punt E vastgelegd zijn.

Bij bevestiging wordt het protocol zoals voorgeschreven onder D. 4. b, i toegepast, inclusief een onderzoek op het gebruik van antimicrobiële middelen.

(d) Specification of following points :

(d)1, General

(d)1.1 A short summary referring to the occurrence

In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van het aantal humane salmonellagevallen van 2001 tot en met 2009. De gegevens voor 2009 zijn voorlopige gegevens. Informatie over de prevalentie bij leghennen wordt verder in dit document weergegeven.

(d)1.2 A short summary referring to the occurrence of the salmonella

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) is de bevoegde autoriteit voor de uitvoering en coördinatie van het programma. Het FAVV heeft een centraal hoofdbestuur met 4 directoraten-generaal nl.: DG Controlebeleid (opstellen van het bestrijdingsprogramma, coördinatie, opstellen van de nodige nationale wetgeving), DG Controle (uniforme organisatie van de controles), DG laboratoria (erkenning van de laboratoria) en DG Algemene diensten. Onder DG Controle zijn er 11 provinciale controle eenheden (PCE's), 1 per provincie en 1 voor Brussel, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de officiële staalnames en de inspecties.

Alle bedrijven met minimum 200 (optok)leghennen vallen onder het bestrijdingsprogramma. Alle roulinestalen worden genomen door de verantwoordelijke van het leghennenbedrijf, de bedrijfsdierenarts of personeel van DGZ of ARSIA. De verantwoordelijke brengt de stalen of stuurt ze op binnen de 24 uur na de staalname naar een door het FAVV erkend laboratorium voor de analyse van de stalen. De stalen worden vergezeld van alle nodige informatie over het bedrijf, de loam leghennen en de stalen.

Maandelijks rapporteren de erkende laboratoria alle resultaten in het kader van het Salmonella bestrijdingsprogramma aan DG Labo van het FAVV. Resultaten positief voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium worden direct gemeld (via fax en e-mail) aan de Provinciale Controle Eenheid (PCE) van het FAVV onder wiens bevoegdheid het bedrijf staat. Deze melding gebeurt door het erkend laboratorium. Het bedrijf wordt onder toezicht van het Agentschap geplaatst en de verantwoordelijk wordt geïnformeerd over de te nemen maatregelen.

De officiële bemonsteringen bij 1 loam van alle leghennenbedrijven worden uitgevoerd door inspecteurs/controleurs van het FAVV. De analyses worden uitgevoerd in de laboratoria van het FAVV. De resultaten worden rechtstreeks in FOODNET, het elektronisch rapporteringssysteem van het FAVV, ingebracht. Positieve resultaten worden eveneens genotificeerd aan de PCE.

(d)1.3 A short summary referring to the occurrence of the salmonella

Enkel de geaccrediteerde laboratoria die erkend zijn door het FAVV komen in aanmerking voor de analyse op salmonella in het kader van het bestrijdingsprogramma bij leghennen. De erkende laboratoria voldoen aan onderstaande voorwaarden:

- Het laboratorium is geaccrediteerd bij BELTEST en de voorgeschreven methode, gebruikt voor de bacteriologische analyse van Salmonella, is geaccrediteerd.
- Het laboratorium neemt deel aan ringtesten die door het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (CODA) worden georganiseerd. Het CODA is het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella in de dierlijke sector.

Tot op heden zijn enkel Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ), l'Association Régionale de Santé et d'Identification Animales (ARSIA), Servco Food Control, Lavetan en een labo van het FAVV erkend als laboratorium voor de uitvoering van de analyses volgens de methode opgelegd in Verordening (EG) nr. 2160/2003.

Enkel het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella (WIV: Wetenschappelijk Instituut voor de volksgeneeskunde) of het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella in de dierlijke sector (CODA) zijn erkend voor de serotyping. Het WIV is eveneens erkend voor de antimicrobiële resistentiebepaling volgens beschikking 2007/407/EG.

(d)1.4 Methods in examination

Voor de detectie van Salmonella wordt de 'EN-ISO 6579:2002/A1: 2007; Microbiology of food and animal feeding stuffs - Horizontal method for the detection of Salmonella spp. Amendment 1: Annex D: Detection of Salmonella spp. in animal faeces and in environmental samples from the primary production stage' of afgekoort de MSRV methode gebruikt. Voor de serotyping wordt het Kaufmann-White schema gevolgd. Voor de antimicrobiële resistentie bepaling wordt de ISO-norm 20776-1:2006 methode gebruikt.

(d)1.5 A short summary referring to the occurrence of the salmonellosis

Jaarlijks wordt één toom van alle bedrijven die vallen onder het programma bemonsterd tijdens de productie door het FAVV aan de hand van 2 paar overschoenies die gepoold worden tot 1 staal en 1 stofstaal (overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1168/2006).

In geval van een Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium positieve toom worden de overige aanwezige tomen eveneens officieel bemonsterd. Bij de opzet van een volgende toom wordt de toom officieel bemonsterd op 24 weken.

Indien een bevestigingsonderzoek wordt uitgevoerd overeenkomstig Verordening (EG) nr. 2160/2003, bijlage II, D, 4.(b)(i), wordt dit uitgevoerd door DGZ of ARSIA in opdracht van het FAVV of door het FAVV.

Hieronder wordt voor de feedsector het aantal officiële controles weergegeven voor Salmonella zoals geprogrammeerd in het MANCP voor 2010:

- Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van landdieren: 60
 - Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van vis: 10
 - Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van zaden en oliehoudend fruit: 119
 - Samengestelde voeders, controle op leghennenbedrijven: 119
 - Samengestelde voeders, controle op braadkippenbedrijven: 119
 - Samengestelde voeders, controle op fokpluimveebedrijven: 87
 - Vervaardigen van mengvoeders voor pluimvee: 64.
- De controles in 2011 zullen gelijkwaardig zijn.

(d)1.6 Measures

(d)1.7 A short summary referring to the occurrence of the salmonellos

Koninklijk besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998):

De wetgeving is van toepassing voor bedrijven met minimum 200 leghennen. Volgende maatregelen worden opgelegd inzake bioveiligheid en voorkomen van insleep van besmettelijke ziekten (preventieve maatregelen, zie hierboven).

- Structurele maatregelen
- Werkingsmaatregelen

- Controle op hygiëne voor het bevolken van een stat.

Ministerieel besluit betreffende de modaliteiten ter toepassing van het koninklijk besluit van 10/08/1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998);
Dit besluit duidt het tijdstip van onderzoek, de onderzoeksmethode en de betrokken laboratoria aan voor de onderzoeken uitgevoerd in het kader van het koninklijk besluit van 10/08/1998 met name het jaarlijks wateronderzoek en het hygiëneprogramma na elke ronde.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007):

Dit besluit bevat de bepalingen over de vaccinatie, de technische specificaties van de monitoring en de maatregelen in geval van een positieve toom.

Ministerieel besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007):

Dit besluit bevat de analysemethoden, de bevoegde laboratoria en een opsomming van de te bestrijden serotypes zoönotische Salmonella bij leghanen.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoönoses (B.S. 26/05/2005):

Het FAVV kan op ieder ogenblik pluimveebedrijven inspecteren, stalen nemen en maatregelen opleggen in het kader van de opsporing van zoönoseverwekkers waaronder de zoönotische Salmonella's.

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels van de erkenningen, toelatingsen en voorafgaande registraties afgeleverd door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 02/03/2006):

Bedrijven met gebruikspluimvee moeten geregistreerd zijn bij het FAVV of moeten een door het FAVV afgeleverde toelating hebben bij intracommunautaire handel en export van leghanen overeenkomstig het KB van 12/08/1970.

Koninklijk besluit van 12 juni 1970 betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van pluimvee en andere neerofdieren, alsook het in de handel brengen van broedersieren, eindagskuikens en fokpluimvee (BS 30/07/1970):

Enkel de exploitanten van een gebruikspluimveebedrijf, die in het bezit zijn van een door het Agentschap verleende sanitaire toelating (overeenkomstig richtlijn 90/539/EG) mogen gebruikspluimvee bestemd voor uitvoer leveren of verkopen.

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (B.S. 12/12/2003)

Dit besluit bevat de verplichting van elke verantwoordelijke van een bedrijf met fokpluimvee of laboratorium om positieve Salmonella resultaten onmiddellijk te melden aan het FAVV.

(d)1.8 Financial assistance

De officiële controles, zowel de inspecties als de slaanames en analyses, worden volledig gefinancierd door het FAVV.

De analyses van de controles uitgevoerd door de pluimveehouder op de leeftijd van 16 weken en de vijftienwekelijkse controles worden eveneens gefinancierd door het FAVV.

In geval van vernietiging van eindagskuikens of vervroegd slachten van opfokpluimvee wordt door het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten (het Fonds) een vergoeding toe te kennen die overeenkomt met 70% van het geleden waardeverlies. Het bedrag van de vergoeding wordt berekend aan de hand van waardetabellen die door de sector opgesteld worden en gevalideerd worden door de Raad van het Begrotingsfonds.

(d)2. Food and business covered by the programme

(d)2.1 Structure of the production

De structuur van de pluimveesector wordt weergegeven als bijlage 3.

(d)2.2 Structure of the production of feed

De structuur van de productie van diervoeder wordt weergegeven als bijlage 4.

(d)2.3 Relevant guidelines

(d)2.3.1 Hygiene management at farms

Er bestaat een door het FAVV goedgekeurde gids voor de primaire dierlijke productie met een hoofdstuk voor de pluimveesector. Hierin komen alle wettelijk vastgelegde aspecten van hygiëne management in voor.

(d)2.3.2 Relevant guidelines

Er bestaat een door het FAVV goedgekeurde gids voor de primaire dierlijke productie met een hoofdstuk voor de pluimveesector. Hierin komen alle wettelijk vastgelegde aspecten van bioveiligheid, voeder, water en personeel in voor.

(d)2.3.3 Hygiene in transporting animals to and from farms

Er is geen specifieke gids voor het transport van pluimvee.

(d)2.4 Routine veterinary supervision of farms

Alle bedrijven met 200 of meer legghennen moeten een contract afsluiten met een bedrijfsdierenarts die instaat voor de epidemiologische bewaking op het bedrijf. In het kader van maatregelen tegen aviaire influenza moet de bedrijfsdierenarts jaarlijks een evaluatie maken van de bioveiligheid op het bedrijf.

(d)2.5 Registration of farms

Elk bedrijf met 200 of meer legghennen moet geregistreerd zijn bij het FAVV waarbij een registratiecode en een identificatienummer wordt toegekend. Eveneens moet elk bedrijf geregistreerd zijn in Sanitel, een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

(d)2.6 Record keeping at farm

Volgende gegevens worden bijgehouden in registers op de fokbedrijven:

- datum aanvoer dieren
 - herkomst dieren
 - soort
 - aantal en bestemming eieren
 - aard van het voeder
 - aard en gebruikperiode van voederadditieven en wachttijden
 - verbruik van voeder en drinkwater
 - leverancier van het voeder
 - mortaliteit en ziektes
 - onderzoek en gestelde diagnoses
 - uitkomsten labo-onderzoeken
 - type geneesmiddelen, datum van eerste en laatste toediening
 - type, alle data en wachtijden van geneesmiddelen
 - datum van toediening vaccin en aard van vaccin
 - resultaten van eerder uitgevoerde keuringen van hetzelfde beslag afkomstig pluimvee
 - waarschijnlijke slachtdatum
 - aantal dieren dat moet worden geslachtverwijderd
 - uitgevoerde officiële controles.
- De gegevens worden voor een periode van 2 tot 5 jaar bijgehouden.

(d)2.7 Documents to accompany animals when dispatched

Bij elk vervoer van dieren moet de vervoerder over een document beschikken waarmee hij de oorsprong van de dieren, de plaats van vertrek en aankomst en de datum en uur van vertrek kan bewijzen. Hij moet eveneens een register bijhouden met de uitgevoerde transporten en de reiniging en ontsmetting van het transportmiddel. Voor Inkracommunautaire handel of handel met 3e landen worden de dieren vergezeld van een gezondheidscertificaat overeenkomstig richtlijn 90/537/EEG.

Op het ogenblik dat de leghennen naar het slachthuis vervoerd worden, worden ze vergezeld van het document met de voedselketeninformatie (VKI). De gegevens van dit document worden eveneens 24 u op voorhand overgemaakt aan het slachthuis. Op dit document worden volgende punten vermeld:

- Beslagnummer, aantal stuks pluimvee, soort en type pluimvee, datum van opzet
- Gegevens over de voeders met wachtijd toegediend in de laatste 6 weken
- Diergeneeskundige onderzoeken en behandelingen in laatste 6 weken
- Vaccinaties gedurende laatste 6 weken
- Slachthuis van bestemming
- Resultaat uitgangspronose Salmonella.

(d)2.8 Other relevant measures to ensure the traceability of animals

Traceerbaarheid van A-eieren wordt gegarandeerd door het verplicht stempelen van alle eieren met de producentencode van het legghennenbedrijf op het bedrijf of in het pakstation en de verplichte in- en uitgaande registers van zowel het legghennenbedrijf als het pakstation. B-eieren worden gemarkeerd als B-eieren op het bedrijf indien het om een Salmonella Typhimurium positieve toom gaat. In de overige gevallen is een afwijking op de stempelplicht voor B-eieren mogelijk.

1. Identification of the programme

Disease	Zoonotic Salmonella
Species	Laying flocks of Gallus gallus
Other Species	
Requestperiod To	2011
Requestperiod From	2011
1.1 Contact	
Contact Name	Vermoersch Katie
Contact Phone	32 2 211 8588
Contact Fax	32 2 211 8630
Contact Email	katie.vermoersch@favv.be

Het programma is van toepassing op alle bedrijven met 200 of meer stuks leghennen. Op 15/04/2010 zijn er 300 legbedrijven (totale capaciteit: 8.449.074) en 84 bedrijven (totale capaciteit: 2.901.081) met opfok legpluimvee.

In juli 2007 startte het Salmonella bestrijdingsprogramma bij leghennen zoals verder beschreven (huidig programma). Van 1 januari 1999 tot juli 2007 werd een programma uitgevoerd bij leghennen gebaseerd op de gezondheidskwalificatie (zie onder 1.6 van deel A). In het huidig programma vormt de gezondheidskwalificatie de wettelijke basis voor de preventieve maatregelen ter bestrijding van Salmonella. Bijkomend was er een uitgangscontrolle in de laatste 3 weken van de productieperiode. Salmonella positieve tomen werden logistiek geslacht.

In 2003 werden door de leghennensector 600 analyses uitgevoerd voor de controle op Salmonella in de laatste 3 weken van de productie als uitgangscontrolle. 15% van de stalen was positief voor Salmonella. Serotyping werd niet uitgevoerd.

In 2004 was 27% van de onderzochte tomen positief voor Salmonella bij uitgangscontrolle, in 2005 5,4% van de 753 uitgevoerde analyses. Serotypering werd niet uitgevoerd. In 2006 waren 4,03% van de 844 stalen en 4,88% van de bemonsterde tomen positief, in de eerste 6 maanden van 2007 waren 5,54% van de tomen positief bij uitgangscontrolle. In juni 2007 startte het programma zoals het nu loopt. In de laatste 6 maanden van 2007 waren 5,55% van de tomen positief voor een serotype Salmonella en in het bijzonder 2,91% positief voor Salmonella Enteritidis. In 2008 was 11,1% van de tomen positief voor een Salmonella spp., 3,54% was positief voor Salmonella Typhimurium. In 2009 waren 6,55% van de tomen positief voor een Salmonella spp., 3,68% voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium. Er is een duidelijke dalende evolutie sedert het intensievere vaccinatiebeleid en de start van het bestrijdingsprogramma.

De resultaten van de voorbije 5 jaar worden eveneens weergegeven onder hoofdstuk 6.

3. Description of the submitted programme

Door de daling van de Salmonella prevalentie bij leghennen, een intensieve monitoring en een verplichte kanalisatie van eieren naar de eiverwerkende industrie voor hittebehandeling wordt een verdere daling van het aantal humane Salmonella gevallen verwacht. Het is verboden om leghennen te behandelen tegen zoonotische Salmonella met antimicrobiële middelen. Dit geldt niet enkel voor Salmonella Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoonotische Salmonella, dit om verdere antibioticaresistentie van de Salmonella bacteriën (en eventueel andere bacteriën) te voorkomen. Eveneens wordt de jaarlijkse informatiecampagne naar de consument in verband met veilig gebruik van eieren en algemene hygiënemaatregelen in de keuken voortgezet.

Dit bestrijdingsprogramma beoogt eveneens de monitoring van de andere serotypes zoonotische Salmonella. Op deze wijze is het eveneens mogelijk vlieg in te grijpen indien er specifieke problemen zouden ontstaan in de voedselketen door een specifiek serotype Salmonella.

Alle tomen leghennen op bedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks opfok leghennen of leghennen in productie vallen onder het programma. Het aantal bedrijven wordt weergegeven als bijlage 3 (legghennen en Er wordt rekening gehouden met ongeveer 1,6 tomen per bedrijf. De tomen worden tot op heden niet geregistreerd.

4. Measures of the submitted programme

4.1 Summary of measures under the programme

Duration of the programme : 2010 to 2011

First year :

Control	X
Testing	X
Slaughter and animals tested positive	X
Killing of animals tested positive	X
Vaccination	X
Treatment of animal products	X
Disposal of products	
Monitoring or surveillance	
Other, please specify	NA
Last year :	
Control/eradication	X
Testing	X
Slaughter of positive animals	X
Killing of animals tested positive	X
Extended slaughter or killing	
Disposal of products	

4.2 Designation of the central authority in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) is de bevoegde autoriteit voor de uitvoering en coördinatie van het programma. Het FAVV heeft een centraal hoofdbestuur met 4 directoraten-generaal, elk met hun specifieke taak nl.: DG Controlebeleid (opstellen van het bestrijdingsprogramma, coördinatie, opstellen van de nodige nationale wetgeving), DG Controle (uniforme organisatie van de controles), DG laboratoria (erkenning van de laboratoria) en DG Algemene diensten. Onder DG Controle zijn er 11 provinciale controle eenheden (PCE's), 1 per provincie en 1 voor Brussel, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de inspecties en officiële bemonstering.

Alle bedrijven met minimum 200 (opfo)klegenhennen vallen onder het bestrijdingsprogramma. Alle stalen worden genomen door de verantwoordelijke van het legchennebedrijf, de bedrijfsdiensten of personeel van DGZ of ARSIA. De verantwoordelijke brengt de stalen of stuurt ze op binnen de 24 uur na de slaaname naar een door het FAVV erkend laboratorium voor de analyse van de stalen. De stalen worden vergezeld van alle nodige informatie over het bedrijf, de toom leghennens en de stalen.

De officiële bemonsteringen bij 1 toom van alle leghennenbedrijven worden uitgevoerd door inspecteurs/controllers van het FAVV.

Maandelijks rapporteren de erkende laboratoria alle resultaten in het kader van het Salmonella bestrijdingsprogramma aan DG Labo van het FAVV. Resultaten positief voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium worden direct gemeld (via fax en e-mail) aan de Provinciale Controle Eenheid (PCE) van het FAVV onder wiens bevoegdheid het bedrijf staat. Deze melding gebeurt door het erkend laboratorium. Het bedrijf wordt onder toezicht van het Agentschap geplaatst en de verantwoordelijk wordt geïnformeerd over de te nemen maatregelen.

4.3 Description and delimitation of the geographical and administrative areas in which the programme is to be implemented

Het programma is van toepassing op het ganse grondgebied België.

4.4 Measures implemented under the programme

4.4.1 Measures and applicable legislation as regards the registration of holdings

Verordening (EG) Nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne;

Het levensmiddelenbedrijf moet verplicht geregistreerd zijn bij de bevoegde autoriteit op de hoogte houden van de actuele informatie van het bedrijf. Deze verplichtingen worden gespecificeerd in het KB van 16/01/2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenning, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV.

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV (BS 02/03/2006);

Leghennenbedrijven die pluimvee exporteren of die intracommunautaire handel voeren met levend pluimvee moeten een door het FAVV afgeleverde toelating hebben.

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviariae influenza (BS 05/04/2006);

Elke houder of eigenaar met ten minste 200 stuks pluimvee is er toe gehouden zijn beslag bij het provinciale verbond ter bestrijding van dierziekten (DGZ of ARSIA) te laten registreren in Sanitel. Sanitel is een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

Koninklijk besluit van 3 mei 2003 betreffende de identificatie en de registratie van inrichtingen waar legkippen worden gehouden (BS 16.05.2003);

Er is een verplichte registratie van alle pluimveebeslagen met meer dan 200 legkippen. Het FAVV kent een registratienummer toe.

Koninklijk besluit van 12 juni 1970 betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van pluimvee en andere neerholdieren, alsook het in de handel brengen van broedieren,

eendagskuikens en fokpluimvee (BS 30/07/1970);

Enkel de exploitanten van een gebruikspluimveebedrijf, die in het bezit zijn van een door het Agentschap verleende sanitaire toelating mogen gebruikspluimvee bestemd voor uitvoer leveren of verkopen.

4.4.2 Measures and applicable legislation as regards the identification of animals

NA

4.4.3 Measures and applicable legislation as regards the notification of the disease

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (BS 12/12/2003);

Elke exploitant stelt het FAVV onmiddellijk in kennis als hij van mening is dat een door hem ingevoerd, geproduceerd, gekweekt, geteeld, verwerkt, vervaardigd of gedistribueerd product schadelijk kan zijn voor de volksgezondheid van mens, dier of plant. Hij stelt het FAVV in kennis van de maatregelen die hij heeft genomen om risico's te voorkomen.

Elk laboratorium, inspectie- of certificeringsorganisme of elk beroepsbeoefenaar die sanitair toezicht houdt op de veehouderijen dat redenen heeft om aan te nemen dat een in de handel gebracht product niet beantwoordt aan de voedselveiligheidsvoorschriften stelt het FAVV daarvan onverwijld in kennis.

Ministerieel besluit van 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen (BS 13.02.2004)

Hierin worden de minimale gegevens beschreven waaraan een melding moet voldoen.

4.4.4 Measures and applicable legislation as regards the measures in case of a positive result

4.4.5 Measures and applicable legislation as regards the different qualifications of animals and herds

Koninklijk Besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Ministerieel besluit van 19 augustus 1998 betreffende de modaliteiten ter toepassing van het K.B. van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Gezondheidskwalificatie A is facultatief voor leghennen. kwalificatie B verplicht voor bedrijven met > 5000 leghennen. Een gedetailleerde beschrijving van de opgelegde voorwaarden voor de gezondheidskwalificatie B wordt weergegeven onder deel A, 1.6.

4.4.6 Control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas concerned

Aan de hand van interne instructies worden alle bedrijven die positief zijn voor *S. Enteritidis* of *S. Typhimurium* bezocht door een agent van de bevoegde PCE. Maatregelen worden opgelegd en er wordt een inventaris opgemaakt. Eventueel andere aanwezige tomen worden bemonsterd. Mogelijks wordt een bevestigingsonderzoek uitgevoerd om vals positieve resultaten uit te sluiten.

In het jaarlijks controleprogramma van het FAVV worden de controles gepland zoals opgelegd in Verordening (EG) Nr. 1168/2008. Er worden extra controles gepland op de etikettering van eieren op leghennenbedrijven positief voor *S. e.* of *S. t.*

Koninklijk besluit van 22 februari 2001 houdende de organisatie van de controles die worden verricht door het FAVV en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen.

In dit besluit worden de bevoegde personen aangeduid voor het uitvoeren van controles en worden de algemene bepalingen en de algemene maatregelen beschreven (administratieve boetes, waarschuwingen, inbeslagneming, ...).

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van *Salmonella* bij pluimvee (B.S. 18/06/2007).

Eieren afkomstig van een toom positief voor *S. e.* of *S. t.* mogen gekanaliseerd worden naar de eiverwerkende industrie voor hittebehandeling. Volgende procedure voor het ophalen van de eieren wordt opgelegd in dit besluit:

- De eieren worden gestempeld overeenkomstig Verordening (EG) nr. 2160/2003;
- De houders worden vergezeld van een document met de data en de resultaten van alle *Salmonella* onderzoeken van de toom waar de eieren van afkomstig zijn.
- De eieren afkomstig van een positieve toom en de eieren afkomstig van negatieve tomen worden op gescheiden houders getransporteerd.
- De eieren afkomstig van tomen die positief zijn voor *Salmonella* worden als laatste opgehaald.
- Na transport worden de transportmiddelen en het gebruikte vervoermateriaal gereinigd en ontsmet. Wegwerpmateriaal wordt niet opnieuw gebruikt.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoonoses en zoonoseverwekkers dd 22.05.2005 (B.S. dd . 26.05.2005)

Het FAVV mag in alle bestagen waar zich voor een zoonose vatbare dieren bevinden monsters nemen of doen nemen of testen laten uitvoeren met het oog op de opsporing van deze zoonose. Van zodra de aanwezigheid van de zoonose wordt bevestigd, verklaart het FAVV heb bedrijf als zijnde besmet en past er de voorgeschreven maatregelen toe.

4.4.7 Measures and applicable legislation as regards the control (testing, vaccination, ...) of the disease

Verordening (EG) nr. 1177/2006 van de Commissie van 1 augustus 2006 ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft voorschriften voor het gebruik van specifieke bestrijdingsmethoden in het kader van de nationale programma's voor de bestrijding van salmonella bij pluimvee;

- Alle lomen leghennen in productie moeten geïmuneerd zijn tijdens de opkweek tegen *Salmonella*. De vaccinatieplicht wordt verder uitgewerkt in het KB van 27/04/2007.
- Het is verboden antimicrobiële middelen te gebruiken in de bestrijding van *Salmonella* bij leghennen.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van *Salmonella* bij pluimvee (BS 18/06/2007);

De vaccinatieplicht en de technische specificaties voor de monitoring en tests worden opgelegd in dit besluit.

Er wordt een administratieve controle op de vaccinatie uitgevoerd op het ogenblik dat de inspectie in het kader van de toepassing van het *Salmonella* bestrijdingsprogramma wordt uitgevoerd op het bedrijf. Deze inspecties zijn geprogrammeerd in het MANCP van het FAVV. Er is geen centrale database met geregistreerde vaccinaties.

4.4.3 Measures and applicable legislation as regards the compensation for owners of slaughtered and killed animals

In geval van vernietiging van eendagskuikens of vervoegd slachten van opkweekpluimvee zal door het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten (het Fonds) een vergoeding toegekend worden die overeenkomt met 70% van het geleden waardeverlies. Het bedrag van de vergoeding wordt berekend aan de hand van waardetabellen die door de sector opgesteld worden en gevalideerd worden door de Raad van het Begrotingsfonds.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van *Salmonella* bij pluimvee;

De voorwaarden van de tussenkomst van het Fonds voor de vergoeding van opkweekpluimvee zullen worden vastgelegd in dit besluit. De vergoedingsvoorwaarden voor vaccinatie zijn hienn vastgelegd.

4.4.9 Information and assessment on bio-security measures management and infrastructure in place in the flocks/holdings involved

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviaire influenza (BS 05/04/2006);

Jaarlijks wordt een checklist ingevuld door de bedrijfsdierenarts met de status van de bioveiligheid, infrastructuur en hygiëne op het bedrijf en gerapporteerd aan het FAVV.

Koninklijk Besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998);

Ministerieel besluit van 19 augustus 1998 betreffende de modaliteiten ter toepassing van het K.B. van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

In het kader van de gezondheidskwalificatie wordt jaarlijks op 10% van de bedrijven een inspectie uitgevoerd door het FAVV. Hiervoor wordt een vastgelegde checklist gebruikt.

5. General description of the costs and benefits of the programme

De kosten van het programma worden weergegeven in de tabel onder punt 8.

De gemiddelde kost ten gevolge van een humane *Salmonella* infectie wordt geschat op 890€.

In 2009 werden 3.344 gevallen van *Salmonella* bij de mens vastgesteld (voorlopige cijfers). Het wordt algemeen aanvaard dat dit getal een onderschatting is gezien niet alle laboratoria de resultaten doorgeven en eveneens niet alle vermoedelijke *Salmonella* patiënten verder onderzocht worden. Indien men slechts rekening houdt met 3.344 gevallen is dit een kost van 2.972.600 € voor de maatschappij. In vergelijking met 2008 werd in 2009 hieraan 483.270€ minder uitgegeven.

6. Data on the epidemiological evolution during the last five years

6.1 Evolution of the zoonotic salmonellosis

6. Data on the epidemiological evolution during the last five years

6.1 Evolution of the zoonotic salmonellosis

Year	Region	Type of flock	Total number of flocks (a)	Total number of animals under the program	Total number of flocks of animals under the program	Total number of animals under the program	Number of flocks checked	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number of eggs destroyed	Quantity of eggs destroyed	kg/number of eggs channelled to egg product	Quantity of eggs channelled to egg product
2,009	BE: rearing	Laying flocks of Gallus gallus	283	7,542,810	283	7,542,810	283	salmonella typhimurium	1	0	0	number	0	number	0
2,009	BE: production	Laying flocks of Gallus gallus	763	8,449,074	763	8,449,074	763	salmonella enteritidis	26	0	0	number	0	number	0
2,009	BE: production	Laying flocks of Gallus gallus	0	0	0	0	0	salmonella typhimurium	3	0	0	number	0	number	0
2,008	BE: production	Laying flocks of Gallus gallus	649	19,683,518	649	19,683,518	649	salmonella enteritidis	23	0	0	number	0	number	0
2,008	BE: production	Laying flocks of Gallus gallus	0	0	0	0	0	salmonella typhimurium	1	0	0	number	0	number	0
2,007	BE: rearing	Laying flocks of Gallus gallus	186	6,047,730	109	3,023,865	109	salmonella enteritidis	1	0	0	number	0	number	0
2,007	BE: production	Laying flocks of Gallus gallus	702	20,319,164	378	10,159,582	378	salmonella enteritidis	11	0	0	number	0	number	0
2,007	BE: production	Laying flocks of Gallus gallus	0	0	0	0	0	salmonella typhimurium	2	0	0	number	0	number	0
2,006	BE: production	Laying flocks of Gallus gallus	676	0	676	0	676	Salmonella spp	33	0	0	number	0	number	0
2,005	BE: production	Laying flocks of Gallus gallus	753	0	753	0	753	Salmonella spp	41	0	0	number	0	number	0
			Sum:	4,012	62,042,296	3,611	48,658,849		142	0	0	0	0	0	0

6.2 Stratified data on surveillance and laboratory tests

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year :

Year	Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples
2009	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D	2,750	83
2009	BE	other test	Kaufmann-White	83	83
2008	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D	3,454	135
2008	BE	other test	Kaufmann-White	135	135
2007	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D	1,629	52
2006	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D	844	34
2005	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D	753	41
			Sum:	9,648	563

6.3 Data on infection for year :

Year	Region	Number of herds infected	Number of animals infected
2009	BE	24	0
2008	BE	20	0
2007	BE	9	233,000
2006	NA	0	0
2005	NA	0	0
		Sum:	233,000

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year :

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year :

Year	Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered
2009	BE	84	7,542,810	84	73	7,026,893	23,370,000
2008	BE	421	7,249,814	153	73	7,294,303	20,616,000
2007	NA	0	0	0	0	0	0
2006	NA	0	0	0	0	0	0
2005	NA	0	0	0	0	0	0
	Sum:	505	14,792,624	237	146	14,321,196	43,986,000

7. Targets

7.1 Targets related to testing (one table for each year of implementation)

7.1.1 Targets on diagnostic tests for year :

Year	Region	Type of the test (description)	Target population (categories and species targeted)	Type of sample	Objective	Number of planned tests
2,011	BE	Bacteriology	Laying flocks of Gallus gallus	Dust	surveillance	300
2,011	BE	Bacteriology	Laying flocks of Gallus gallus	Faeces	surveillance	2,720
2,011	BE	Serotyping	Laying flocks of Gallus gallus	Dust or feces	surveillance	75
					Sum:	3,095

7.1.2 Targets on testing of flocks for year :

7.1.2 Targets on testing of flocks for year :

Year	Region	Type of flock	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number of eggs destroyed	Quantity of eggs destroyed	kg/number of eggs channelled to egg product	Quantity of eggs channelled to egg product
2011	BE production	Laying flocks of Gallus gallus	770	16,898,074	770	770	salmonella enteritidis or salmonella typhimurium	27	0	0	number	0.0	number	0.0
2011	BE rearing	Laying flocks of Gallus gallus	290	7,600,000	290	290	salmonella enteritidis or salmonella typhimurium	2	1	26,500	number	0.0	number	0.0
Sum:			1,060	24,498,074	1,060	1,060		29	1	26,500	Sum:	0.0	Sum:	0.0

7.2 Targets on vaccination or treatment

7.2.1 Targets on vaccination or treatment for year :

Year	Region	Total number of herds in vaccination or treatment programme	Total number of animals in vaccination or treatment programme	Number of herds or flocks expected to be vaccinated or treated	Number of animals expected to be vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment expected to be administered
2011		384	8,400,000	114	8,400,000	24,200,000
Sum:		384	8,400,000	114	8,400,000	24,200,000

8. Detailed analysis of the cost of the programme for year :

Year	Category	Specification	Cost related to	Number of units	Unitary cost	Total amount in EURO	Community funding requested
2011	1. Testing	bacteriology official sampling	Cost of analysis	600	14	8,640	yes

8. Detailed analysis of the cost of the programme for year :

Year	Category	Specification	Cost related to	Number of units	Unitary cost	Total amount in EURO	Community funding requested	
2011	1. Testing	serotyping official sampling	Cost of analysis	38	19	730	yes	
	1. Testing	bacteriology routine sampling	Cost of analysis	2,340	14	33,596	yes	
	1. Testing	serotyping routine sampling	Cost of analysis	37	19	710	yes	
	2. Vaccination or treatment	vaccination of rearing flocks	Purchase of vaccine/treatment of animal products	23,400,000	0	936,000	yes	
	2. Vaccination or treatment	vaccination of adult laying hens	Purchase of vaccine/treatment of animal products	800,000	0	32,000	yes	
	3. Slaughter and destruction (without any salaries)	day old chicks (layers) - destruction	Compensation of animals	55,000	1	30,800	yes	
	3. Slaughter and destruction (without any salaries)	rearing flocks 18 weeks - early slaughter	Compensation of animals	55,000	4	198,000	yes	
	4. Cleaning and disinfection	NA	NA	0	0	0	no	
	5. Salaries (staff contracted for the programme only)	NA	NA	0	0	0	no	
	6. Consumables and specific equipment	NA	NA	0	0	0	no	
	7. Other costs	NA	NA	0	0	0	no	
						1,240,576		
				Total	24,313,015		1,240,576	

Country Geographical English Name	Belgium
Submission number	1283780659479-402
Submission date	06/09/2010 15:44:20

(a) State the aim of the program

Dit bestrijdingsprogramma beoogt een reductie van de prevalentie van Salmonella bij vleeskalkoenen in het algemeen en in het bijzonder van Salmonella Enteritidis en Typhimurium tot minder dan 1% positieve tomen op jaarbasis tegen eind 2012. Aan de hand van de monitoring van alle bedrijven met meer dan 200 stuks vleeskalkoenen kunnen maatregelen genomen worden op de bedrijven met één of meerdere positieve tomen. De maatregelen op de Salmonella positieve bedrijven (logistische slacht, controle op Salmonella na reinigen en ontsmetten, monitoring einddagskuikens, begeleiding door bedrijfsdierenarts, ...) moeten een extra daling van de prevalentie bevorderen. Eveneens moeten de algemene structurele eisen en management eisen de insleep en verspreiding van Salmonella helpen voorkomen.

Door de daling van de Salmonella prevalentie bij vleeskalkoenen en een logistische slacht van de salmonellapositieve vleeskalkoenen op het einde van de productie wordt een lichte daling van het aantal humane Salmonella gevallen verwacht. Eveneens wordt de jaarlijkse informatiecampagne naar de consument in verband met veilig gebruik algemene hygiënemaatregelen in de keuken voortgezet.

Het is verboden antimicrobiële middelen te gebruiken bij de behandeling van vleeskalkoenen tegen zoonotische Salmonella. Dit geldt niet enkel voor Salmonella Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoonotische Salmonella, dit om een verhoging van de jaarlijkse informatiecampagne naar de consument in verband met veilig gebruik algemene hygiënemaatregelen in de

De monitoring wordt uitgevoerd overeenkomstig Verordeningen (EG) nrs. 2160/2003 en 584/2008. Bijkomend wordt een swabonderzoek op de aanwezigheid van Salmonella en een hygiëneprogramma uitgevoerd na het reinigen en ontsmetten van een stal waar een positieve toom aanwezig was.

(b) Animal population and phases of production which sampling cover

Turkeys
Gallus Slaughter Pigs
Gallus Hens Pullets
Partab Gallus Hens Laying
Gallus Hens Day Old
Gallus Four Week
Gallus During Laying
Partab Gallus Day Old
Gallus Breeding Pigs

Gallus Before Laying

(c) Demonstrate the evidence...

Het vlees afkomstig van positieve toom zal voldoen aan deel E van annex II van zodra de criteria voor punt E vastgelegd zijn.

(d) Specification of following points :**(d)1. General****(d)1.1 A short summary referring to the occurrence**

In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van het aantal humane salmonellagevallen van 2001 tot en met 2009. De gegevens voor 2009 zijn voorlopige gegevens. Informatie over de prevalentie bij braadkippen wordt verder in dit document weergegeven.

(d)1.2 A short summary referring to the occurrence of the salmonella

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) is de bevoegde autoriteit voor de uitvoering en coördinatie van het programma. Het FAVV heeft een centraal hoofdbestuur met 4 directoraten-generaal nl.: DG Controlebeleid (opstellen van het bestrijdingsprogramma, coördinatie, opstellen van de nodige nationale wetgeving), DG Controle (uniforme organisatie van de controles), DG laboratoria (erkenning van de laboratoria) en DG Algemene diensten. Onder DG Controle zijn er 11 provinciale controle eenheden (PCE's), 1 per provincie en 1 voor Brussel, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de officiële controles.

DG Controlebeleid programmeert de officiële controles (zowel de analyses als de inspecties) uitgevoerd door de bevoegde overheid in het meerjaren nationaal controleprogramma. Dit controleprogramma wordt door DG Controle omgezet in een nationaal controleplan waarin de uit te voeren controles geprogrammeerd staan per PCE. De officiële monsters worden via de dispatching dienst van DG Labo van de PCE naar de bevoegde laboratoria gebracht. De externe laboratoria rapporteren aan de hand van een webapplicatie aan het FAVV. De resultaten worden rechtstreeks in FOODNET ingebracht, het rapporteringssysteem van het FAVV. DG Controlebeleid haalt de gegevens uit FOODNET voor de opvolging van het programma en de rapportering aan de Europese Commissie.

Alle bedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks vleeskalkoenen vallen onder het bestrijdingsprogramma. De stalen in de laatste 3 weken voor het slachten worden genomen door de verantwoordelijke van het bedrijf, de bedrijfsdierenarts of personeel van DGZ of ARSIA. De verantwoordelijke brengt de stalen of stuurt ze op binnen de 24 uur na de staalname naar een door het FAVV erkend laboratorium voor de analyse van de stalen. Indien dit niet mogelijk is worden de stalen koel bewaard en worden niet later dan 96 uur na staalname afgeleverd op het laboratorium. De stalen worden vergezeld van alle nodige informatie over het bedrijf, de toom vleeskalkoenen en de stalen.

De verantwoordelijke deelt het resultaat van de controle op Salmonella in de laatste 3 weken voor het slachten mee aan het slachthuis, minimaal 24 uur voor het slachten, als een deel van de voedselketeninformatie. Op basis van deze informatie kan de slachthuisverantwoordelijke het slachten plannen zodat de tomen met een Salmonella positief resultaat op het einde van de dag kunnen geslacht worden.

Maandelijks rapporteren de erkende laboratoria alle resultaten in het kader van het Salmonella bestrijdingsprogramma aan DG Labo van het FAVV. Resultaten positief voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium worden direct gemeijld (via fax en e-mail) aan de Provinciale Controle Eenheid (PCE) van het FAVV onder wiens bevoegdheid het bedrijf staat. Vanuit de PCE wordt een brief verstuurd naar het positieve bedrijf met de vermelding van de opgelegde maatregelen. De controle of de maatregelen effectief zijn uitgevoerd wordt gedaan op het ogenblik dat het FAVV de bedrijven gaat bezoeven in het kader van het meerjarenlijks controleprogramma van het FAVV.

(d)1.3 A short summary referring to the occurrence of the salmonella

Enkel laboratoria erkend door het FAVV voor de betrokken parameter (detectie: ISO 6579 - 2002 annex D (MSRV) methode feces, serotyping; Kaufmann-White Schema) komen in aanmerking voor de analyse op salmonella in het kader van het bestrijdingsprogramma bij vleeskalkoenen. De laboratoria moeten aan onderstaande voorwaarden voldoen om in aanmerking te komen voor erkenning:

- Het laboratorium moet geaccrediteerd zijn bij BELTEST en de voorgeschreven methode, gebruikt voor de bacteriologische analyse van Salmonella, moet geaccrediteerd zijn.
- Het laboratorium moet deelnemen aan ringtesten die door het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (CODA) worden georganiseerd. Het CODA is het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella in de dierlijke sector.
- Op heden zijn 5 laboratoria (Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ), Association Régionale de Santé et d'identification Animales (ARSIA), Lavetan, Food Control en een labo van het FAVV) erkend door het FAVV voor het uitvoeren van de Salmonella detectie bij braadkippen (MSRV methode).
- Enkel het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella (WIV: Wetenschappelijk Instituut voor de volksgezondheid) of het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella in de dierlijke sector (CODA) zijn erkend voor de serotyping. Het WIV is eveneens erkend voor de antimicrobiële resistentiebepaling volgens beschikking 2007/407/EG.
- De laboratoria die de hygiënoogrammen uitvoeren in het kader van de autocontrole (3 maal per jaar) moeten erkend zijn door het FAVV. Accreditatie is tot op heden niet vereist voor deze analyse.
- De hygiënoogrammen die uitgevoerd worden na een positief resultaat worden geanalyseerd en door het FAVV erkende laboratoria. Deze hygiënoogrammen worden genomen door geaccrediteerde organisaties. Op dit ogenblik voldoen enkel DGZ en ARSIA aan deze voorwaarde.

(d)1.4 Methods in examination

Voor de detectie van Salmonella wordt de 'EN-ISO 6579:2002/A1: 2007: Microbiology of food and animal feeding stuffs - Horizontal method for the detection of Salmonella spp. Amendment 1: Annex D: Detection of Salmonella spp. in animal faeces and in environmental samples from the primary production stage' of afgekoort de MSRV methode gebruikt. Voor de serotyping wordt het Kaufmann-White schema gevolgd. Voor de antimicrobiële resistentie bepaling wordt de ISO-norm 20776-1:2006 methode gebruikt.

(d)1.5 A short summary referring to the occurrence of the salmonellosis

Jaarlijks wordt 10% van de bedrijven met vleeskalkoenen gecontroleerd op de uitvoering van het salmonellabestrijdingsprogramma door het FAVV. Tezelfdertijd worden stalen genomen. De selectie van de bedrijven gebeurt door de controleur van het FAVV. Indien nodig zal een deel van de bedrijven geselecteerd worden op basis van positieve Salmonella uitslagen. In het geval van een positief resultaat van 1 toom, zullen de overige aanwezige tomen bemonsterd worden, evenals de volgende tomen die opgezet worden. De staalname bij de controles bevat 2 paar overschoenen die samengevoegd worden tot 1 staal voor analyse. De officiële controle kan de controle door de pluimveehouder vervangen. Bij vleeskalkoenen wordt het niet voorzien dat in uitzonderlijke gevallen bevestigingsonderzoeken zullen uitgevoerd worden.

Hieronder wordt voor de feedsector het aantal officiële controles weergegeven voor Salmonella zoals geprogrammeerd in het MANCP voor 2010:

- Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van landdieren: 60
- Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van vis: 10
- Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van zaden en oliehoudend fruit: 119
- Samengestelde voeders, controle op leghennenbedrijven: 119
- Samengestelde voeders, controle op braadkippenbedrijven: 119
- Samengestelde voeders, controle op fokpluimveebedrijven: 87
- Vervaardigen van mengvoeders voor pluimvee: 64
- De controles in 2011 zullen gelijkaardig zijn.

(d)1.6 Measures

(d)1.7 A short summary referring to the occurrence of the salmonellosis

Koninklijk besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)
De wetgeving is van toepassing voor bedrijven met vleeskalkoenen met een capaciteit van 200 of meer stuks pluimvee. Volgende maatregelen worden opgelegd inzake bioveiligheid en voorkomen van insleep van besmettelijke ziekten:

- Structurele maatregelen

- Werkingsmaatregelen
- Controle op hygiëne voor het bevolken van een stal

Ministerieel besluit betreffende de modaliteiten ter toepassing van het koninklijk besluit van 10/08/1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Dit besluit duidt het tijdstip van onderzoek, de onderzoeksmethode en de betrokken laboratoria aan voor de onderzoeken uitgevoerd in het kader van het koninklijk besluit van 10/08/1998 met name het jaarlijks wateronderzoek en het hygiëneogram minstens om de 3 ronden.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van *Salmonella* bij pluimvee (B.S. 18/06/2007):

Dit besluit bevat volgende punten:

- Technische aspecten van de controle op *Salmonella* in de laatste 3 weken voor het slachten;
- Verbod op het gebruik van antimicrobiële middelen in de bestrijding van zoonotische *Salmonella*;
- Maatregelen opgelegd aan een *Salmonella* positieve toom.

Ministerieel besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van *Salmonella* bij pluimvee (B.S. 18/06/2007):

Dit besluit bevat de opsomming van de te bestrijden serotypes zoonotische *Salmonella* bij vleeskalkoenen en duidt de laboratoria aan die bevoegd zijn voor de uitvoering van de analyses.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoonoses (B.S. 26/05/2005):

Het FAVV kan op ieder ogenblik pluimveebedrijven inspecteren, stalen nemen en maatregelen opleggen in het kader van de opsporing van zoonoseverwekkers waaronder de zoonotische *Salmonella*'s.

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 02/03/2006)

Dit besluit bevat de verplichting tot registratie van bedrijven met 200 of meer vleeskalkoenen.

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (B.S. 12/12/2003)

Dit besluit bevat de verplichting van elke houder van vleeskalkoenen of laboratorium om positieve *Salmonella* resultaten te melden aan het FAVV.

(d)1.8 Financial assistance

Er is 1 full time 'Salmonella dierenarts' in dienst in het kader van het *Salmonella* bestrijdingsprogramma bij pluimvee. Deze 'Salmonella dierenarts' is onder andere verantwoordelijk voor de opleiding en begeleiding van de bedrijfsdierenartsen, de opleiding van de pluimveehouders, het ontwikkelen van een algemeen *Salmonella* actieplan voor de herhaaldelijk besmette bedrijven, en het opstellen van een algemeen checklist voor de evaluatie van de herhaaldelijk besmette bedrijven. De 'Salmonella dierenarts' werkt onder de vleugel van de regionale dierengezondheidsverenigingen (DGZ en ARSIA) maar wordt bekostigd (loon, kosten voor onderzoeken en verplaatsingen) door het FAVV

De officiële controles, zowel de inspecties als de staalnames en analyses, worden volledig gefinancierd door het FAVV.

(d)2. Food and business covered by the programme

(d)2.1 Structure of the production

De structuur van de pluimveesector wordt weergegeven als bijlage 4.

(d)2.2 Structure of the production of feed

De structuur van de productie van diervoeder wordt weergegeven als bijlage 5.

(d)2.3 Relevant guidelines

(d)2.3.1 Hygiene management at farms

Er is geen relevante gids voor hygiënemanagement op bedrijven met vleeskalkoenen. Het hoofdstuk in de autocontrolegids primaire dierlijke productie over de braadkippen kan evenwel toegepast worden voor vleeskalkoenen. De autocontrolegids primaire dierlijke productie zal aangevuld worden met een hoofdstuk vleeskalkoenen.

(d)2.3.2 Relevant guidelines

Er is geen relevante gids voor de preventie van insleep van ziekten op bedrijven met vleeskalkoenen. Het hoofdstuk in de autocontrolegids primaire dierlijke productie over de braadkippen kan evenwel toegepast worden voor vleeskalkoenen. De autocontrolegids primaire dierlijke productie zal aangevuld worden met een hoofdstuk vleeskalkoenen.

(d)2.3.3 Hygiene in transporting animals to and from farms

Er is geen specifieke gids voor het transport van pluimvee.

(d)2.4 Routine veterinary supervision of farms

Alle bedrijven met 200 of meer vleeskalkoenen moeten een contract afsluiten met een bedrijfsdierenarts die instaat voor de epidemiologische bewaking op het bedrijf. In het kader van maatregelen tegen aviëre influenza moet de bedrijfsdierenarts jaarlijks een evaluatie maken van de bioveiligheid op het bedrijf.

(d)2.5 Registration of farms

Elk bedrijf met 200 of meer vleeskalkoenen moet geregistreerd zijn bij het FAVV. Eveneens moet elk bedrijf geregistreerd zijn in Sanitel, een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

(d)2.6 Record keeping at farm

Volgende gegevens worden bijgehouden in registers op de bedrijven met vleeskalkoenen:

- datum aanvoer dieren
- herkomst dieren
- aantal dieren
- aard van het voeder
- aard en gebruikperiode van voederadditieven en wachttijden
- verbruik van voeder en drinkwater
- gewichtstoename tijdens de mestperiode
- mortaliteit
- onderzoek en gestelde diagnoses
- uitkomsten labo onderzoeken
- type geneesmiddelen, datum van eerste en laatste toediening
- type, alle data en wachttijden van geneesmiddelen
- datum van toediening vaccin en aard van vaccin
- resultaten van eerder uitgevoerde keuringen van hetzelfde beslag afkomstig pluimvee
- waarschijnlijke slachtdatum
- aantal dieren dat moet worden geslacht/verwijderd
- uitgevoerde officiële controles.

(d)2.7 Documents to accompany animals when dispatched

Het Voedselketeninformatie document (VKI document) begeleidt de vleeskalkoenen naar het slachthuis. Eveneens wordt de informatie 24 u op voorhand overgemaakt aan het slachthuis. De voedselketeninformatie bevat minimaal volgende elementen:

- Beslagnummer, aantal stuks pluimvee, soort en type pluimvee, datum van opzet
- Gegevens over de voeders met wachttijd toegediend in de laatste 6 weken
- Diergeneeskundige onderzoeken en behandelingen in laatste 6 weken
- Vaccinaties gedurende laatste 8 weken
- Slachthuis van bestemming
- Resultaat uitgangskontrolle Salmonella

De vervoerder moet over een document beschikken waarmee hij de oorsprong van de dieren, de plaats van vertrek en aankomst en de datum en uur van vertrek kan bewijzen. Hij moet eveneens een register bijhouden met de uitgevoerde transporten en de reiniging en ontsmetting van het transportmiddel.

(d)2.8 Other relevant measures to ensure the traceability of animals

Het slachtpluimvee wordt begeleid door het VKI document waarop onder andere het beslagnummer van het slachthuis, het identificatienummer van de stal en de geboortedatum van de loom vermeld staan. De bedrijven zijn verplicht een in- en uitgaand register bij te houden en moeten in staat zijn een verband aan te tonen tussen het in- en uitgaand register. Op deze wijze is traceerbaarheid gegarandeerd.

1. Identification of the programme

Disease	Zoonotic Salmonella
Species	Turkeys
Other Species	
Requestperiod To	2011
Requestperiod From	2011
1.1 Contact	
Contact Name	Vermeersch Kalle
Contact Phone	32 2 211 8588
Contact Fax	32 2 211 8630
Contact Email	kalle.vermeersch@favv.be

2. Historical data on the epidemiological evolution of the disease

Het bestrijdingsprogramma is van toepassing op alle bedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks vleeskalkoenen (37), met uitzondering van de bedrijven die enkel en alleen kleine hoeveelheden rechtstreeks leveren aan de consument. De huidige maximale capaciteit bedraagt 272.705 dieren.

Op 1 januari 1999 trad het programma "Gezondheidskwalificatie van pluimvee" in werking en wordt tot op heden nog steeds toegepast als basis voor de preventieve maatregelen in de bestrijding van Salmonella. Aan alle geregistreerde pluimveebedrijven met meer dan 200 dieren wordt een kwalificatie toegekend, namelijk A, B of C, naargelang aan bepaalde voorschriften is voldaan.

Gebruikspluimveebedrijven met meer dan 5.000 stuks pluimvee moeten voldoen aan kwalificatie B, gebruikspluimveebedrijven met minder dan 5.000 stuks aan kwalificatie C. Kwalificatie A is facultatief voor gebruikspluimvee. Bedrijven vanaf 200 vleeskalikoenen moeten voldoen aan kwalificatie B. De voorschriften omhatten een algemeen gedeelte waar alle kwalificaties moesten aan voldoen en een specifiek gedeelte naargelang de kwalificatie.

1) Algemene voorschriften:

- voor de bedrijfsdierenarts : verplicht schriftelijke overeenkomst;
- voor de inrichting: hygiënesluis, voederopslag ingeval voeder waarvoor een wachttijd voorzien is, laad- en losplaatsen, opslagplaats voor kreuken, uitrusting voor reiniging en ontsmetting;
- voor de werking: ongediertebestrijdingsplan, vogelrijke bedrijfsgebouwen, geen ander pluimvee of siervogels, strooisel, voeders, bedrijfsregister, document begeleiding slachtpluimvee, uitvasten van slachtpluimvee;

2) Voorschriften naargelang de kwalificatie:

- Gezondheidskwalificatie "A"
- facultatief voor gebruikspluimvee;
 - ingangscntrole (bacteriologisch onderzoek op Salmonella) bij opzet van ééndagskuikens;
 - uitgangscntrole (bacteriologisch onderzoek op Salmonella) maximaal 21 dagen voor het slachten;
 - jaarlijks bacteriologisch (totaal kiemgetal, coliformen) en chemisch wateronderzoek (drinkwater en reinigingswater);
 - gekoelde opslagplaats voor kreuken;
 - hygiënoogram (totaal kiemgetal, schimmels) voor de opzet van elke productieronde.

Gezondheidskwalificatie "B"

- Verplicht voor gebruikspluimvee (leghennen en braadkippen) op bedrijven met 5000 of meer stuks pluimvee;
- Uitgangscntrole (bacteriologisch onderzoek op Salmonella) maximaal 21 dagen voor het slachten;
- Hygiënoogram (totaal kiemgetal, schimmels) minimaal 3 maal per jaar;
- Jaarlijks wateronderzoek bij gebruik van putwater.

Gezondheidskwalificatie "C"

- bedrijven met minder dan 5000 stuks gebruikspluimvee;
- vrijgesteld van uitgangscntrole, hygiënoogram en wateronderzoek.

Dankzij de uitslagen van het laboratoriumonderzoek op het af dan met voorkomen van een Salmonella-infectie op het einde van de productieronde (uitgangscntrole) kan het pluimveeslachthuis op een logistische manier slachten. Het begeleidingsdocument slachtpluimvee, ingevuld door de pluimveehouder en de bedrijfsdierenarts, werd 72 uur (vanaf 2007: 24 uur) voor de levering van het desbetreffend pluimvee samen met de uitslag van het laboratoriumonderzoek overgemaakt aan het slachthuis.

3. Description of the submitted programme

Dit bestrijdingsprogramma beoogt een reductie van de prevalentie van Salmonella in het algemeen bij vleeskalikoenen en in het bijzonder van Salmonella Enteritidis en Typhimurium tot minder dan 1% positieve tomen op jaarbasis in 2012. Het programma moet bekeken worden in combinatie met het salmonellabestrijdingsprogramma bij fokpluimvee. Dit programma geeft de garantie dat de ééndagskuikens onder andere Salmonella Enteritidis en Typhimurium vrij zijn. Aan de hand van de monitoring van alle bedrijven met meer dan 200 vleeskalikoenen kunnen maatregelen genomen worden op de bedrijven met één of meerdere positieve tomen. De maatregelen op de Salmonella positieve bedrijven (logistische slacht, controle op Salmonella na reinigen en ontsmetten, monitoring ééndagskuikens, begeleiding door bedrijfsdierenarts, ...) moeten een extra daling van de prevalentie bevorderen. Eveneens moeten de globale structurele eisen en management eisen de insleep en verspreiding van Salmonella helpen voorkomen.

Door de daling van de salmonellaprevalentie bij vleeskaikoeien en het logistisch slachten van de salmonella-positieve vleeskaikoeien wordt een daling van het aantal humane Salmonella gevallen verwacht. Eveneens wordt de jaarlijkse informatiecampagne naar de consument in verband met veilig gebruik van pluimvees vlees en algemene hygiëne maatregelen in de keuken voortgezet.

Het is verboden antimicrobiële middelen te gebruiken bij de behandeling van vleeskaikoeien tegen zoonotische Salmonella. Dit geldt niet enkel voor Salmonella Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoonotische Salmonella, dit om een verhoging van de antimicrobiële resistentie te voorkomen.

Het programma wordt uitgevoerd aan de hand van bemonstering van elke toom in de laatste 3 weken voor de dieren geslacht worden. Een toom vleeskaikoeien wordt als positief gedefinieerd indien het resultaat van het Salmonella onderzoek in de laatste 3 weken voor het slachten positief is voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium of indien een Salmonella Enteritidis of Typhimurium positief resultaat bekomen wordt bij een officiële controle. Een aantal maatregelen gelden eveneens wanneer een ander serotype zoonotische Salmonella gevonden wordt.

4. Measures of the submitted programme

4.1 Summary of measures under the programme

Duration of the programme : 2010 to 2011

First year :

Control	X
Testing	X
Slaughter and animals tested positive	
Killing of animals tested positive	
Vaccination	
Treatment of animal products	
Disposal of products	
Monitoring or surveillance	
Other, please specify	zie onder 1.6 van deel A
Last year :	
Control/eradication	X
Testing	X
Slaughter of positive animals	

Killing of animals tested positive

Extended slaughter or killing

Disposal of products

4.2 Designation of the central authority in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme

Zie onder 1.2 van deel A.

4.3 Description and delimitation of the geographical and administrative areas in which the programme is to be implemented

Het programma is van toepassing op het ganse grondgebied België.

4.4 Measures implemented under the programme

4.4.1 Measures and applicable legislation as regards the registration of holdings

Verordening (EG) Nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne.

Het levensmiddelenbedrijf moet verplicht geregistreerd zijn bij de bevoegde autoriteit op de hoogte houden van de actuele informatie van het bedrijf. Deze verplichtingen worden gespecificeerd in het KB van 16/01/2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenning, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV.

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV (BS 02/03/2006):

Alle bedrijven met vleeskalkoenen moeten minstens geregistreerd worden (geen uitvoer) of een toelating (uitvoer van levende dieren) hebben.

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviëre influenza (BS 05/04/2006):

Elke houder of eigenaar met ten minste 200 stuks pluimvee is ertoe gehouden zijn beslag bij het provinciale verbond ter bestrijding van diarziekten (DGZ of ARSIA) te laten registreren in Sanitel. Sanitel is een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

Koninklijk besluit van 12 juni 1970 betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van pluimvee en andere neerhoedieren, alsook het in de handel brengen van broeddeieren,

eendagskuikens en fokpluimvee (BS 30/07/1970):

Enkel de exploitanten van een gebruikspluimveebedrijf die in het bezit zijn van een door het FAVV verleende toelating, mogen gebruikspluimvee bestemd voor uitvoer leveren of verkopen.

4.4.2 Measures and applicable legislation as regards the identification of animals

NA

4.4.3 Measures and applicable legislation as regards the notification of the disease

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en tracerbaarheid in de voedselketen (BS 12/12/2003):

Elke exploitant stelt het FAVV onmiddellijk in kennis als hij van mening is dat een door hem ingevoerd, geproduceerd, gekweekt, geteeld, verwerkt, vervaardigd of gedistribueerd product schadelijk kan zijn voor de volksgezondheid van mens, dier of plant. Hij stelt het FAVV in kennis van de maatregelen die hij heeft genomen om risico's te voorkomen.

Elk laboratorium, inspectie- of certificeringsorganisme of elk beroepsbeoefenaar die sanitair toezicht houdt op de veehouderijen dat redenen heeft om aan te nemen dat een in de handel gebracht product niet beantwoordt aan de voedselveiligheidsvoorschriften stelt het FAVV daarvan onverwijld in kennis.

Ministerieel besluit van 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten van de meldingsplicht in de voedselketen (BS 13.02.2004):

Hierin worden de minimale gegevens beschreven waaraan een melding moet voldoen.

4.4.4 Measures and applicable legislation as regards the measures in case of a positive result

4.4.5 Measures and applicable legislation as regards the different qualifications of animals and herds

Koninklijk Besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998) en het ministerieel besluit van 19 augustus 1998 betreffende de modaliteiten ter toepassing van het K.B. van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998): Deze regelgeving trad in werking op 1 januari 1999 en is van toepassing op alle pluimveebedrijven met meer dan 200 kippen, kalkoenen, parelhoenders, eenden en ganzen. De preventieve maatregelen zoals beschreven onder deel A, d) 1-6 zijn opgenomen in deze besluiten.

4.4.6 Control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas concerned

Er worden geen specifieke controles of beperking in vervoer opgelegd aan tomen die positief zijn voor Salmonella.

Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygienevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong.

Alle tomen slachtpluimvee worden vergezeld van een VKI document waar de resultaten van de Salmonella controles op voorkomen. Het document wordt eveneens 24 uur voor de aanvoer van de toom aan het slachthuis overgemaakt zodat het slachthuis de nodige maatregelen kan nemen.

Richtlijn 2009/158/EG van de Raad van 30 november 2009 tot vaststelling van veterinairrechtelijke voorschriften voor het intracommunautaire handelsverkeer en de invoer uit derde landen van pluimvee en broeders:

Tomen die in een andere lidstaat geslacht worden, worden vergezeld van een gezondheidscertificaat met de vermelding van de Salmonellastatus.

Koninklijk besluit van 22 februari 2001 houdende de organisatie van de controles die worden verricht door het FAVV en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen.

In dit besluit worden de bevoegde personen aangeduid voor het uitvoeren van controles en worden de algemene bepalingen en de algemene maatregelen beschreven (administratieve boetes, waarschuwingen, inbeslagneming, ...).

Verordening (EG) Nr. 584/2008 van de Commissie van 20 juni 2008 ter uitvoering van Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een communautaire doelstelling voor het verminderen van de prevalentie van Salmonella Enteritidis en Salmonella Typhimurium bij kalkoenen:

10% van de bedrijven met vleeskalkoenen worden jaarlijks gecontroleerd door het FAVV op Salmonella aan de hand van de bemonstering van alle aanwezige tomen op het bedrijf. Na een positieve toom worden alle koppels van de volgende opzet eveneens gecontroleerd door het FAVV. De inspectie van het bedrijf wordt uitgevoerd aan de hand van een checklist, de bemonsteringsprocedure overeenkomstig Verordening (EG) Nr. 584/2008 wordt vastgelegd in een technische fiche.

4.4.7 Measures and applicable legislation as regards the control (testing, vaccination, ...) of the disease

Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake de bestrijding van Salmonella en andere specifieke door voedsel overgedragen zoonoseverwekkers

Alle tomen met vleeskalkoenen zullen bemonsterd worden in de laatste 3 weken voor het slachten.

Verordening (EG) Nr. 584/2008 van de Commissie van 20 juni 2008 ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een communautaire doelstelling voor het verminderen van de prevalentie van Salmonella Enteritidis en Salmonella Typhimurium bij kalkoenen:
De specificaties van de bemonstering en analyses worden gevolgd.

Verordening (EG) nr. 1177/2006 van de Commissie van 1 augustus 2006 ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft voorschriften voor het gebruik van specifieke bestrijdingsmethoden in het kader van de nationale programma's voor de bestrijding van salmonella bij pluimvee:
Het is verboden antimicrobiële middelen te gebruiken in de bestrijding van Salmonella bij vleeskalkoenen.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee. Hierin worden de technische details van het testschema verder uitgewerkt, evenals de verplichte swabcontrole en hygiënogram van de stal na een positief resultaat. De maatregelen die worden opgelegd aan een positieve toom (zie deel A d) 1.6) zijn eveneens hierin opgenomen.

4.4.8 Measures and applicable legislation as regards the compensation for owners of slaughtered and killed animals

NA

4.4.9 Information and assessment on bio-security measures management and infrastructure in place in the flocks/holdings involved

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviaire influenza (BS 06/04/2006):

Jaarlijks wordt een checklist ingevuld door de bedrijfsdierenarts met de status van de bioveiligheid, infrastructuur en hygiëne op het bedrijf.

Koninklijk besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998):

Jaarlijks wordt 10% van de bedrijven gecontroleerd op de aanwezigheid van bioveiligheid, infrastructuur en hygiëne op het bedrijf.

5. General description of the costs and benefits of the programme

De kosten van het programma worden weergegeven in de tabel onder punt 8. De gemiddelde kost ten gevolge van een humane Salmonella infectie wordt geschat op 890€.

In 2009 werden 3.344 gevallen van Salmonella bij de mens vastgesteld (voorlopige cijfers). Het wordt algemeen aanvaard dat dit geval een onderschatting is gezien niet alle laboratoria de resultaten doorgeven en eveneens niet alle vermoedelijke Salmonella patienten verder onderzocht worden. Indien men slechts rekening houdt met 3.344 gevallen is dit een kost van 2.972.600 € voor de maatschappij. In vergelijking met 2008 werd in 2009 hieraan 483.270 € minder uitgegeven.

6. Data on the epidemiological evolution during the last five years

6.1 Evolution of the zoonotic salmonellosis

Year	Region	Type of flock	Total number of flocks (a)	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number of eggs destroyed	Quantity of eggs destroyed	kg/number of eggs destroyed (product)	Quantity of egg channels to egg product
2,009	NA	Turkeys	0	0	0	NA	0	0	0	number	0	number	0
2,008	BE	Turkeys	0	0	167	Salmonella spp	4	0	0	number	0	number	0
2,007	BE	Turkeys	0	0	107	Salmonella spp	16	0	0	number	0	number	0
2,006	BE	Turkeys	0	0	0	NA	0	0	0	number	0	number	0

6. Data on the epidemiological evolution during the last five years

6.1 Evolution of the zoonotic salmonellosis

Year	Region	Type of flock	Total number of flocks (a)	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number of eggs destroyed (d)	Quantity of eggs destroyed	kg/number of eggs destroyed (product)	Quantity of eggs destroyed to egg product
2005	NA	Turkeys	0	0	0	NA	0	0	0	number	0	number	0
			Sum:	0	0	274	0	20	0	0	0	0	0

6.2 Stratified data on surveillance and laboratory tests

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year :

Year	Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples
2009	NA	other test	NA	0	0
2006	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D	376	9
2007	BE	microbiological test	ISO 6579 - annex D ; routine	478	41
2006	NA	other test	NA	0	0
2005	NA	other test	NA	0	0
			Sum:	854	50

6.3 Data on infection for year :

Year	Region	Number of herds infected	Number of animals infected
2009	NA	0	0
2006	BE	4	0
2007	BE	16	0

6.3 Data on infection for year :

Year	Region	Number of herds infected	Number of animals infected
2006	NA	0	0
2005	BE	0	0
	Sum:	20	0

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year :

Year	Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination programme or treatment	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered
2009	NA	0	0	0	0	0
2008	NA	0	0	0	0	0
2007	NA	0	0	0	0	0
2006	NA	0	0	0	0	0
2005	NA	0	0	0	0	0
	Sum:	0	0	0	0	0

7. Targets

7.1 Targets related to testing (one table for each year of implementation)

7.1.1 Targets on diagnostic tests for year :

Year	Region	Type of the test (description)	Target population (categories and species targeted)	Type of sample	Objective	Number of planned tests
2,011	BE	bacteriology: official sampling	Turkeys	Faeces	surveillance	72
2,011	BE	bacteriology: routine sampling	Turkeys	Faeces	surveillance	160

7. Targets

7.1 Targets related to testing (one table for each year of implementation)

7.1.1 Targets on diagnostic tests for year :

Year	Region	Type of the test (description)	Target population (categories and species targeted)	Type of sample	Objective	Number of planned tests
2,011	BE	serotyping; official sampling	Turkeys	Faeces	surveillance	8
2,011	BE	serotyping; routine sampling	Turkeys	Faeces	surveillance	30
Sum:						270

7.1.2 Targets on testing of flocks for year :

Year	Region	Type of flock	Total number of flocks (a)	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of animals slaughtered or destroyed	kg/number of eggs destroyed	Quantity of eggs destroyed	kg/number of eggs channelled to egg product	Quantity of eggs channelled to egg product
2011	BE	Turkeys	160	8,200,000	160	salmonella enteritidis	8	0	number	0.0	number	0.0
Sum:			160	8,200,000	160		8	0	0	0.0	0	0.0

7.2 Targets on vaccination or treatment

7.2.1 Targets on vaccination or treatment for year :

Year	Region	Total number of flocks in vaccination or treatment programme	Total number of animals in vaccination or treatment programme	Number of flocks expected to be vaccinated or treated	Number of animals expected to be vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment expected to be administered
<p>7.2.1 Targets on vaccination or treatment for year :</p>						

